

ERİK AĞACI ÖYKÜ

Kültür-Sanat-Edebiyat Dergisi

KASIM-ARALIK 2023 YIL:3 SAYI:24

Çocuklar Ölmesin !

Rıdvan Yıldız
İsmail Türkdöğen
Halil Maraş
İlknur İşcan Kaya
Hasan Çelikkol
Ali İhsan Tarman
Cemal Karsavran
Osman Akyol
Faik Kumru
Halis Tamkoç
Sami Aydoğan
Sevgi Erol Öçal
Neslihan Çırıkka
Elmas Tunç
Hatice Eğilmez Kaya
Kazım Demir
Fatma Türkdöğen
Yasemin Kaya
Hasan Kılıç
Heybet Akdoğan
Veysel Başer
Çizgi-Gülse Tunçer

ERİK AĞACI ÖYKÜ

2 Aylık

Kültür-Sanat-Edebiyat Dergisi

Yıl:3 Sayı:24

Kasım-Aralık Sayısı 2023

SAHİBİ VE GENEL YAYIN YÖNETMENİ

Serpil Tuncer

YAYIN KURULU

Gülçin Granit

Hatice Eğilmez

Fatma Türkdoğan

KAPAK VE GRAFİK TASARIM

Gülse Tunçer

gulsetuncer@outlook.com

Web Tasarım

Ömer Can Talu

İLETİŞİM

meltemfas@hotmail.com

Yazıların hukuki sorumluluğu yazana aittir.Dergide yayınlansın veya yayınlanmasın eser geri verilmez. Dergideki yazılar kaynak gösterilerek alıntı yapılabilir

İÇİNDEKİLER

Rıdvan Yıldız-Dünlük

1

İsmail Türkdoğan-Aşkar'ın Ölümü

2

Halil Maraş-Şair Olup Yazsın Beni

3

İlknur İşcan Kaya-Kutlu Merasim

4

Hasan Çelikkol-Yağmur Çok Yağdı

5

Ali İhsan Tarman-Acil Bir Kod! Yalnızlığımı Bastırmak İçin

6

Cemal Karsavran-Zincirleri Kır Azat Et Beni

7

Osman Akyol-İlk Aşk

8

Faik Kumru-Eskidik

9

Halis Tamkoç- Rehnüma

10

Sami Aydoğan-Büyüme

11

Sevgi Erol Öçal-Dağlar Ağlıyor

12

Neslihan Çırıkka-Sonsuzum

13

Elmas Tunç-Çağrı

14

Hatice Eğilmez Kaya- Pervanenin Duası Makbul Olsa Gerek

15

Kazım Demir- Anamın Gözyaşları

17

Fatma Türkdoğan- Tesadüfün Böylesi

19

Yasemin Kaya-Zeliha'nın Nasibi

22

Hasan Kılıç-Yaşlı Adam

26

Heybet Akdoğan-Sanatta İmge

28

Veysel Başer- Çoban Lazım

30

Rıdvan Yıldız

Dünlük

*Solgun bir yıldırımın keskin bıçağı
Bir hışımla indi odaya
Nicedir kendini belli etmeyen
O derin ses, o beklenen yutkunuş
Yağmurun geç kavuşmalarından
Küçüldü, sanki biri ölmüş gibi*

*Büyüyen ışığın içinde taş kesilen insanlar
Nihayet buradalar nihayet tasarım olarak
Tavanda kurumuş kopuk sesin yumruğu
Yanılgılar içinde havada
Hem soğuk hem ılık hem karanlık hem ışık
Sağa sola çarpa çarpa bir anlık
Yuvarlanıyor soğuğun oğlu evin içinde*

*Şimdi bildiğimiz başka bir şey
Küçük sesler başka bir şey
Kendine has telaşlı avlular
Kaç parçaya bölündü sessizlik
Alacalı kuş sesi yaşamıyor dallarda
Bir kaybedeni var gecenin*

İsmail Türkdoğan

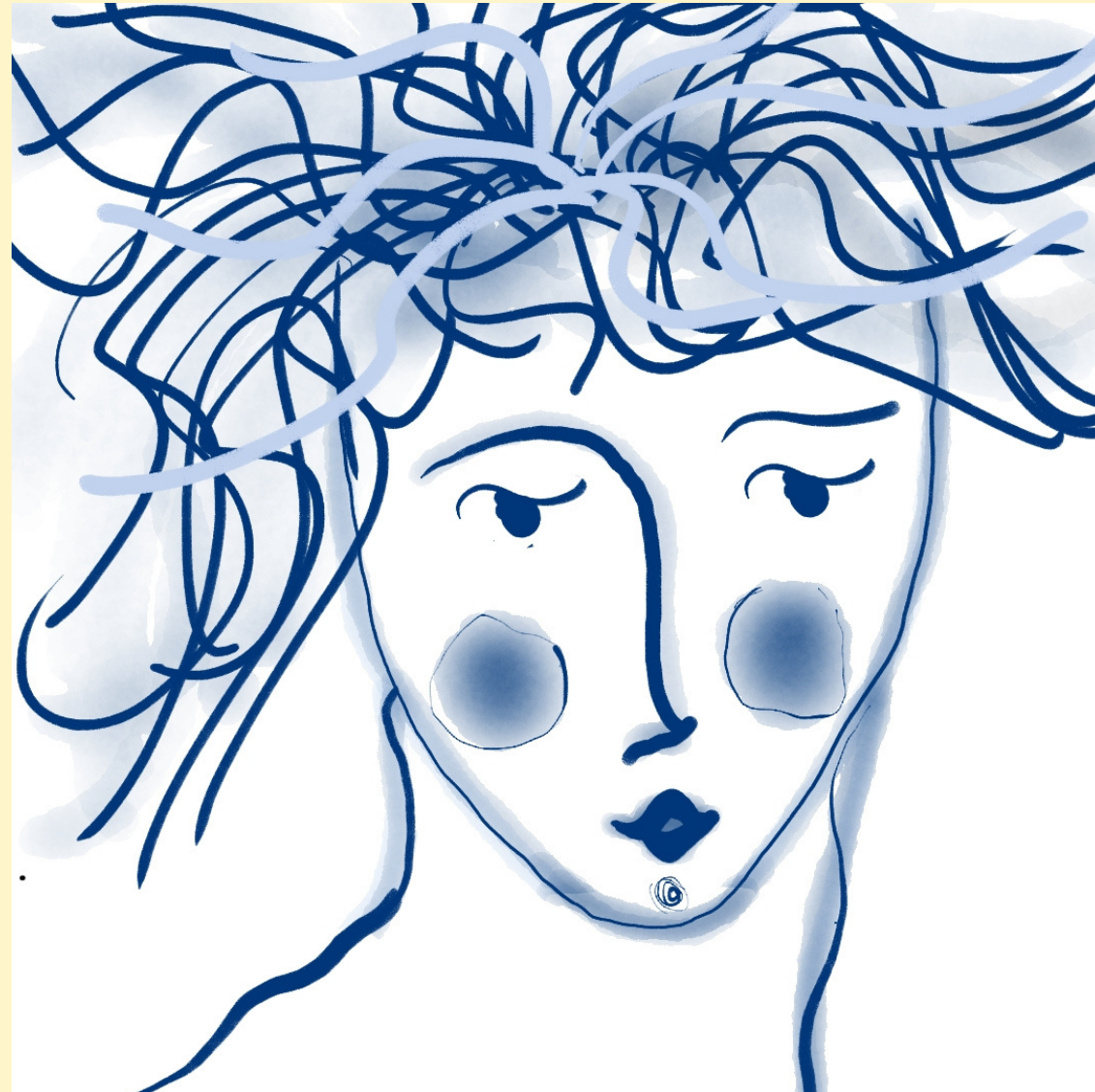
Aşkar'ın Ölümü

Bir tarafta Matruşka'nın bebekleri
Ağlaşıyorlar...
Bir tarafta koşumlarından azat
edilmiş Aşkar

Vurunca sağrısına hafiflik
Yelesine rüzgâr
Döndü baktı uzun uzun avlaklara
Sonra
Bir ok gibi fırladı taht-ı kübraya
Lakin
Yazgısından öteye geçemedi.

Ağlaşıyor Matruşka'nın bebekleri
Ağlaşıyorlar, ölümlünün ardından,
Kaş göz ediyorlar
Aygır göletlerinde,
Oynaşıyorlar.

Elleri;
Çaresiz, hoşnutsuz
Siliyorlar parmak izlerini
Kor bedenlerinden
Biteviye.

ÇIZGI
GÜLSE TUNÇER

Halil Maraş

Şair Olup Yazsın Beni

Kuru daldan oldu fidan
Doğru ilde kaldı yalan
İçimde tutuşan tufan
Gözden irak tutsun beni.

Ben aydım o ise güneş
Dünya oldu bize kalleş
Ömrümce aramam bir eş
Kimsesize yorsun beni.

Veremezsin dille cevap
Boşa etme bunca hitap
Varsın olsun onca kitap
Bir el gibi süzsün beni.

Açıkta aradım sırrı
Anda etti beni sayrı
Halimi sormayın gayrı
Bir yel olup katsın beni.

Goncaya diken sormuşlar
Dalından çiçek yolmuşlar
Hep bir idik çok olmuşlar
Bir sel gibi yıksın beni.

Şu tepeden çıksam düze
Hor bakmayan beni üze
Var iki kapılı göze
Bir düş gibi görsün beni.

Ayrılışın da canın özü
Ateşten saysınlar közü
Hal bilmeze verin sözü
Bir kor olup yaksın beni.

Belkıs'ta güzellik çoktu
Güzel olana bu haktı
Senden öte ötem yoktu
Bir faniye satsın beni.

Ömrüm geçti keşke ile
Her doğruda buldum hile
Öleceğim anda bile
Bir gün olup aşsın beni.

Cezamı sordum kadiya
Sol eli verdi hediyeye
Anlamadan bu ne diye
Sorgu sual yaksın beni.

Halil'im sallandı ruhum
Yerde yitti gökte buldum
Bir dilekte siz buyurun
Şair olup yazsın beni.

İlknur İşcan Kaya

Kutlu Merasim

Güneş ışıklarını kaçırdığında,
Yüreği buz keser kara toprağın
Uzattığında ümidin sıcak çirasını
Bahar çiçeklerine bezenir bağı...

Güllerin sürgünleri uzar sevdaya
Papatyalar ak sayfalarını serer yeşil tabloya
Gelin olur gelincikler al kaftanlar içinde
Düğün başlar... çözülür düğüm...

Işıltıları indiğinde mahmur yıldızların
Gök dehlizinden başlara
Körpe fidanlar ılık ılık gülümser mutluluğa
Su coşar, bulut taşar, uzar kutlu merasim
Taze damlalar düşer huzur koylarına...

Zamanın uçlarını kaldırdığı perde
Anlamı defalarca katlar güzelliğe
Yakıcı / sert kayaların alev aldığı belde
Yumuşak kumlar üzerinde yükselir
Çoğalan sevgiyle...

Sevdası okunur pirüpak varlığın
Yankısı duyulur nem büyüten sarkıtların
Dağ sırtlarında ceylanlar belirir...

Güneş ışıklarını kaçırdığında

Yaş döker dipsiz mağaralarda yalnızlık
Son bulur öyküsü kara toprağın
Kaybolur sakinleri esintiye kapılan yamaçların
Büyümeye durur sesler
Çekilir sessizliğe bedenler
Yine...
Yaşama dönünceye kadar...

Hasan Çelikkol

Yağmur Çok Yağdı

*Belirsiz bir zamirle konuştum hep
Kime ait olduğunu bilmediğim mağaralarda
Büyüdüm duvarlarına baka baka
Siyah kumun ayazında, çırılçıplak*

*Kimdim, nereden gelmişim ve neden
Pusuya yatmış kalp ağrısı vardı göğsümde
Hiç kimse anlatmadı gecenin rahmini kim bozdu
Yankılanırken dinazorların öldüğü son günü*

*Bir sabah mağaradan çıktım, etraf çok sessiz
Derenin kıyısında yıkanan
Dağınık saçlı bir yalan bekliyordu beni, isyankâr
Ve suç ortağımın dudağından düşen ben
Kör oldum*

*Yavaşladı zaman, hiçlikten birkaç saat çaldım
İbrahim'i ateşe, Yusuf'u kuyuya ben attım
Ne yargı ne hapis, sadece kül serpildi üstüme
Kendi parmaklarıyla yazdı Tanrı on emri
"Öldürmeyeceksin" dedi, yağmur çok yağdı
Soylu atlar çok ıslandı
Şarabını paylaştığım sözcükler yok oldu
Ve kanlarında boğuldu insan*

Sonra çocuklar doğdu yeniden

Ali İhsan Tarman

Acil Bir Kod! Yalnızlığı Bastırmak İçin Yaşamak

*Bu gece senin için sirenler çalmıştı
Çocuk gözündeki korkuya
Biraz büyüdü kalbin
Otel beyazları ayaklarındaki tokluğuyla güzel
Bir geceyi ıskalamadan şaşkırtan zenci dişleri
Bekar gençlerin yaşamak isimli gülüşünü
Gece yarısında anlamlı kılan bir hayat rövanşını
Taze hayaller biriktirip ikram ettiğin çocuklar
Mukavva yüzlü koridorları besliyor
Şimdi kısmi zayıflayan ağrıların peşinden
Bir umudun seni ikna etmesine doyabilme hevesin
Çöl de devesini kaybedip de bulan biri kadar sevindirici
Avuçların papatya kokuyor
İşte bütün dünyanın kaygısı böyle bitiyor
Dünya avuçlarına beşik gibi bırakılmış
Nefesin yoluna koyulan kuşlar için çocuk barışı
Sevmek ve yalnızlığın icadı
Bir bomba içine gizlenmiş kadar
Hem yaşamak hem bağırarak için
Telef edilen zaman*

Cemal Karsavran

Zincirleri Kır Azat Et Beni

*Her nefeste seni resmediyorum
Dalıp kalıyorum engin maviye
Hasbıhal ediyorum uçan kuşlarla
Dilek tutuyorum bir gün mutlaka*

*Uzun bir rüyasın bitmez tükenmez
Avucumda dua olup birikiyorsun
Hangi asırdayım bu bir kâbus mu?
Tövbe tutmuyor ki senli özlemim*

*Gerçekte bir tane bin hayal gibi
Ruhum karışıyor sayamıyorum
Nasıl bir düşün uyanamıyorum
Kurgular kurdeşen dökülüyorum*

*Nerden nasıl düştüm ben bu kuyuya
Tutkulu hem ruhum hem de yüreğim
Kör düğümle düğümlenip kalırım
Gidip geliyorum aynı noktaya*

*Venüs'ün soyundan bu kadar güzel
Eros'un büyü mü Tanrım bu kapsam
Ya kavuştur ya da bitsin bu azap
Zincirleri kır azat et beni*

Osman Akyol

İlk Aşk

İlk
ve
aşk
unutulmaz

Biri
yaşanır

Sonsuza
dek

Diğeri
yaşlanır

Sonsuza
dek

ÇIZGI

GÜLSE TUNÇER

Faik Kumru

Eskidik

*bir avuç eski kaldık tarihin sahnesinde
gidenler gitti artık nerede nasibimiz
hırçın hoyrat değiliz rotamız masumiyet
niyetimiz hoş seda servetimiz tebessüm*

*bir ağaç gölgesinde samimi muhabbette
bir yaren meclisinde gönlümüz demlenirken
sıcak çay eşliğinde sen ben kavgası olmaz
vatanım Anadolu yemyeşil sonsuz cennet*

*zaman denilen girdap dönüyor tepemizde
gizli bir el eliyor sıralanmış elekler
ah sesleri geliyor manzara pişmanlık
perdenin kapanışı vakt-i muayyen saklı*

*gözüm maziyi arar bugüne gelemiyor
çocukluğum bir rüya gençliğim bayram günü
şimdi görüş puslandı dilimde sus kilidi
kelimeler misafir kalan nefes imtihan*

*yürüyorum menzile güzergâh hep dikenli
etrafta gül kokusu hissetmek kabiliyet
içimde serin hoşluk yüreğimde ümidim
derinde çağlayan ses gönül memleketimde*

*hasret rüzgârı çok sert eğiyor dallarımı
geçmişten geleceğe hüzzam faslı çalıyor
uyanmak istesem de hiç kendimde değilim
bir çağrı okunuyor mekanım toprak altı*

Halis Tamkoç

Rehnüma

acımız tazedir ya ehibba!
cin katmeri biberiye
cümle yanığa kan satan
pazarımız eski pazar
muhâl midir ki
içerimiz haşr-i beydâ...ba
ses vermez mi oldun
hunharca yaban ve ehibba!
oğul suretinde dolaşır zemheriden
ölüm arifesi gözlerle bakan
etrafımızı maktul bir beyâban
baktığı yer buz mavi.. çoktan
hani evveli
umuttu hem baharistan...

olur ya hani
aklın ermeyeceği gönül işleri
sanırsın ateşte unutulmuş
ince bi' sevda aşıdır özlemek
başka ocaklarda gezdirilir hermişe
yanmış da pişmemiş gibi nevin
kokalım desen nefis mi nefis
nefsin karıştığına o takatsızlıkla
nasıl sevinebilersen sevin!

söylesen mi gönülcem
içi yazılmamış boş mektuplara hâmiş
bu dertleri kim kime
niye yazar
dermansıza dönüp söyletilendir hâmûşî
' Hak Çalabım tanıtırlar
kalbe giden yolda rehnüma '

Sami Aydoğan

Büyümeđ

İçine işleyen kar ve ayaz
Yıkıntılar içinde bir küçük kelebek okşar seheri
Hiçliđin yokladığı gözlerin hüznü
Kıramaz buz tutmuş beklentileri
Büyüyeceksin küçüđüm
Bu kıran mevsimi de geçecek
Bu sırtlan mevsimi, bu yılan mevsimi
Beklemek yeni edindiğim bir alışkanlık değil
Bekleyeceđiz küçüđüm
Kırmızı yüzleriyle gelincikler büyüyecek
Kırmızı gelinciklerle birlikte sen büyüyeceksin

Büyümeđ ne güzel şey
Önce süt kokulu büyümeđ
Tandır ekmeđi dürümünde büyümeđ
Toz toprak içinde düşe kalka büyümeđ
Yayan yapıldak yollarda büyümeđ
Sıkılı yumruğun havada yürümeğ
Faşizme ve bağımlılığa karşı yürümeğ
Bir ekmeđin yanına bir ekmek daha koymak için
Kuyrukta bekleyen milyonlarla birlikte doymak için
Kıtlılığa kırana karşı koymak için büyümeğ

Büyümeđ işte
Özgürlüđe koşan milyonların içinde
Kırımı kıyımı aşarak büyümeğ

Sevgi Erol Öçal

Dağlar Ağlıyor

Dağlar ağlıyor, gecenin koyusu ıslak
Yükseklerinden akıyor beyaz gözyaşları

Tutsak çeperleri kıraç, yeşilsiz
Dağların arkası karanlık

Dağ taş, çorak, kuru, çatlamış
Ağlıyor dağlar, ağlamaklı

Bozkıra çalan gönüller
Çalıyorlar ıslaklığı

Çalınıyor kapılar, menteşeleri paslı
Akıyor dağların gözyaşları

İnadına siyahın aydınlığı
Karanlığını gecenin ısıtıyor

Dağların beyaz gözyaşları
Dağlar ağlıyor, gecenin koyusu ıslak..

Neslihan ırıkka

Sonsuzum

Ah benim Őirim,
Ah benim vezinsiz yazım,
Ah benim kaderim,
Ah benim sonsuz hikâyem,
Ah benim sevda bulutum,
Yarınım, umudum,
Göz bebeğimden yüreğime akanım.
Sevdam, hayalim...
Ben sen de sonsuz,
Ben sen de sonuçsuzum.

IZGI
GÜLSE TUNÇER

Elmas Tunç

ađrı

"Ölümü ağırma, sus!" dedi annem. "Sakin ağırma." Duymasın diye bunca zaman sustum zaten annem. İnan sustum. Kemiklerim çatırdadı sadece, tek tek kırılırken. Şimdi de çocuklarım duymasın diye susuyorum Azrail'im kafama sıkarken.

IZGI
GÜLSE TUNÇER

Hatice Eğilmez Kaya

Pervanenin Duası Makbul Olsa Gerek

“Ölen hayvan imiş âşıklar ölmez”

Meşhur bir teşbihtir. Âşıklar pervaneye, sevdikleri ışığa benzetilir. Bu yüzden ben ne anlatırsam bu yazıda, hangi hâlden söz edersem bilinsin ki her biri pervaneye değil âşığa daırdır. Pervane acz içinde ışığa baktı. Onu aciz kılan içindeki, sonsuz bir ateşe benzeyen aşkı. Pervane dışındaki ateşten değil içindeki ateşten yanmaktaydı. Eğer bu kadar âşık olmasaydı öylesine aciz, öylesine hayran kalmayacaktı. Acziyeti ve hayranlığı onu divane kılmayacaktı. Geçmişini unutarak, gelecek hayallerine gözlerini kör ederek pervane, sevdiğini yakından görme sevdasına râm olmayacaktı.

Kimilerince pervane acınacak bir varlık zannolunsa da aslında kâinatın belki de en şanslı mahlûkudur. Yandığı için acıyınız ona. Fakat kendisine, daha değerli bir nesnenin yaratılmadığından emin olduğumuz aşk bahşedildiği için gıpta ediniz. Hangi sevabı işledi bu zavallı fakat aynı zamanda mucize varlık? Hangi başarıya imza attı? Ki gelince cümle dertlerin son bulduğu aşka layık görüldü.

Şairlerin “şeyda” dedikleri bülbülden daha da çılgındır pervane. Dikenden çok daha tehlikeli bir katili olduğu halde vuslattan kaçınmadığı için. Üstelik bu katil aynı zamanda sevgilisi, sebepsizce gönül verdiği varlık olduğu halde, yanacağını göre göre, öleceğini bile bile attığı için kendisini sevgilisinin mahalline. Son bir kez yaşamasının ve ölmesinin tek sebebi olan ışığa baktığında, pişmanlıktan eser olmamalı onun maddeten küçük manada kocaman olan kalbinde. Budur çilgınlığın tam olarak tarifi.

Bülbül gibi feryat etmez pervane. Sessizce çeker çilesini, sessizce keyfini sürer pahasız aşkının. Ölmeden önce ölebilmek yeteneğine sahip olduğundan daima susar. Yanarken bile “Yandım!” demez. Sağlıklı her göz onun hâlini görür, işleyen her akıl onun küle dönüşüne şahitlik eder de o söylemez hiç kimseye yandığını. “Yandım!” deyip figan eylemek ancak şairlere ve bülbüllere mahsustur.

Şu âlemde yaşayıp her dem sefa sürmüş birçok insan var. Sefası çok cefası yok bir hayat nimet kabilinden gelebilir belki de bizlere. Oysa “Ol mahîler ki derya içredir deryayı bilmezler.” misali sefada pişmeyi bilmeyenler bir ömür boyu çığ kalırlar. Pervane öyle midir ya?

Cefası onun hem mürşididir hem de ocağı. Bu mürşitle pişer ha, pişer, pişer... Bu ocakta yanar ha, yanar, yanar... Yandıkça susar, sustukça yanar. Sonra da kendi nefsinden başkasıyla zoru olmayan muhteşem ve mübarek bir varlığa dönüşür. İşte bu yüzden pervanenin duası makbul olsa gerek. Hatası, cürümü bulunsa bile.

Cesur bir varlık olarak görürüm pervaneyi. Cesaret kimde olur? Hem cahilde hem ârifte hem de aklını esen yele terk etmiş bir pervanede. Cahil, ateşten korkmaz çünkü tehlikesinden bihaberdir. Yaklaşırsa yanacağını bilmez. Zehirli bir yılanı oyuncak sanıp eline alan çocuk gibi... Ârif, ateşten korkmaz çünkü ancak ateşte pişebileceği hakikatine vakıftır. Pişmek uğruna yanmayı göze alır. Fedakârlık yapmadan nimete kavuşamayacağını fark eder. Peki ya pervane? Hangi akla hizmet ateşe atar tatlı canını? Oysa o, ne cahil gibi habersizdir olacıklardan ne de ârif gibi hesabını kitabını yapmıştır yanmanın. Sadece âşıktır o. Âşık olduğu için de divane.

Fazlasıyla akıllı insanlar âşık olamazlar gibi geliyor bana. Bu aşk ister ilahi olsun - ki ne kutsaldır o- ister beşerî. Fark etmez. Hassas ve yabani bir kuşa benzer aşk, her gönle konmaz. Üstelik öyle büyük, öyle ağır bir histir ki her gönle sığmaz. Bazı gönüllerde yer bulsa bile kendisine aşk, akıl onu kovalar. “Başka diyarlara git. Burada ben varım. İkimiz bir yerde eylenemeyiz” der. Kurdu düşünün bir kez. Kurnazlığıyla tanınır. Güzeller güzeli kuzuya âşık olur mu hiç? Eğer âşık olursa kuzuya, onu kıyıp da yiyebilir mi?

Çaresizliğine ağlarım bazen pervanenin, darda kalmışlığına. Işığın cazibesine kapıldığı için çaresizdir o. Ölümüne ve yanmaya koşarken çaresizlerin en çaresizidir. Farklı bir ihtimal gelmez aklına yanmaktan başka. Kavuşabilmek için yanmak, sevdiğiyle aynı varlık olabilmek için ölmek yegâne tercihtir pervaneye sunulan.. Pervane yanar yanmasına ya aşkın gerçek anlamını ve değerini ancak o bilir. Gösterdiği fedakârlık onun gözlerini bambaşka renklere karşı duyarlı kılar. Bambaşka diyarları görmesini sağlar gözlerinin. Bizim ağladıklarımıza ağlamaz pervane, bizim güldüklerimize gülmez artık. Gündelik meraklarımız onun gönlünün kapısını çalmaz. Yaralanmaz bizim yaralandıklarımızla, sağlık bulmaz bizim şifa bulduklarımızda.

Pervane için vuslat ve ölüm eş anlamlıdır. Bu yüzden ölümü bir son olarak görmez. Bu yüzden ölümden korkmaz. Ölüm gecesini Şeb-i Aruz diye adlandıran Mevlâna pervaneliğini ispat eder bu tespitiyle. Pervane ölmekten tarifi imkânsız bir haz alır. Hasret de güzeldir onun için kavuşmak da. Tahammül etmeyi de sever o, yâre doğru yürümeyi de. Bulmanın hikmetini de kavramıştır aramanın da. Aksi takdirde bu kadar gözü pek, bu kadar kararsız ve bu kadar boş vermiş olabilir miydi ölümün karşısında?

Sabrın, şükrün ve zikrin timsali olmak için cihana gelmiş pervane. Severken ve sevdiğinin etrafında dönerken sabreder o. Sabrettikçe olgunlaşır. Etrafa bambaşka bir pencereden bakmayı öğrenir. Onun penceresinden bakıldığında düşmanlık yoktur. Sadece sevmek vardır hem de karşılık beklemeden. Kanatları havada pır pır ettikçe, yüreği göğsünde dalgalı bir deniz gibi kabardıkça sevdiğini zikreder pervane. Böylelikle onu gören herkes sevdiği varlığı hatırlar. Yangına düştüğünde ise şükreder pervane. Başkaları için felaket olarak bilinen son, onun için hasretle beklenen, ulaşmak hayalleri kurulan bir menzildir.

Aşkı maddede arayanların değil, manada arayanların dostudur pervane. Onun fedakârlığı, bedenden uzak bir diyarın meyvesi olan müptelalığı, kendinden geçmişliği tuhaf görünür dünyaya madde penceresinden bakanlara. Bu yüzden olsa gerek ancak tasavvufla bir parça da olsa yakınlık kuran şairler pervane teşbihinden yararlanırlar şiirlerinde.

Kâinatta değişmez hakikatlerden birisi de aşkın hudut tanımaz değeri. Yunus'un "Ballar balını buldum, kovanım yağma olsun" derken sözünü ettiği bal ilahi aşkın ta kendisidir. Zira Hakk'a âşık olan kullar "Hu" deyip dönerler. Hak aşkıyla yanıp, Hak aşkıyla sönerler. Dünyanın nimetlerine dönüp bakmadıkları gibi ötelerdeki vaatler için de çaba sarf etmezler. Onların tek bir emeli vardır. Yâr'e kavuşmak.

Işığın ne olduğunu tam olarak bilmek için daha da çok yaklaşmak gerekir ona. Pervane misali ışığın içine kendini atmak, onda yok olmak gerekir. Hakikati bulabilmenin birinci koşulu yanmak olmalı. Bu yüzden yanmak pervanenin alınına ezelde yazılmış. Yazılanın tecelli etmesinden ibarettir onun için vuslatın halesiyle tutuşmak. Kavuşmak hasret çekmekten daha zor geliyor olmalı ona.

Pervanenin zerre kadar bedenine hapsolup kalmış kürelere eş bir telaş var. Bu telaş ince bir sızı bırakır benim yüreğimde. Oradan oraya vurur kendisini pervane, ışığın etrafında döner durur ölmeden biraz önce. Acele bir işi varmış gibi hızlı, kavuşamamaktan korkuyormuşçasına endişelidir son anlarında. Duadan ve sevdiğini zikirden vaz geçmeden hem de. Bu yüzden her pervanenin önünde selam durmak gerekir belki de.

ÇIZGI

GÜLSE TUNÇER

Kazım Demir

Anamın Gözyaşları

Kuşluk vaktiydi. Cam kenarında oturuyordum. Amca oğlu Memet ayağında yeni ayakkabısı, elinde siyah çizgili topuyla koşarak avluya girdi. Yine nefes nefeseydi, bir süre soluklandı. "Sülüyman Sülüyman!" diye bağırdı. "Ben dere kenarına gideceğim. Anam sorarsa 'arkadaşlarıyla çelik çomak oynuyor,' deyiver. Ben söyleyince kızıyor, top oynamaya gittiğimi söyleme sakın!"

"Alleben Deresi'nin bucağındaki top sahasına mı gidin?"

"Evet, oraya gidiyorum. Bak, sakın top oynadığımı söyleme ha!"

"Tamam tamam, söylemem!"

Memet'in yuvarlak yüzünde gülücükler eksik olmazdı. Kısa boylu, tombul bedenine göre oldukça hareketliydi. Koşarken nefes alıp vermesiyle karnı patlamaya hazır bir balon gibi, bir şişer bir inerdi. Dönüp bana baktı. Acıdı sandım önce, ama o kimseye acımadı ki! Kuyruğuna teneke bağladığı kedileri mi desem, çatal lastik ile vurup pişirdiği kuşları mı desem, hangi birini söylesem... Bir de bir bisiklet sürüşü var ki... Kilolu olduğuna bakmayıp Kültepe'den ta Ökkeş'in fırın kapısına kadar yokuş aşağı bırakır kendini. Anası Asiye Yenge ardından bağırir durur, beddua eder sürekli.

"Gebermeye gâvurun dölü, akşama baban gelir eve zaar!"

Yengem iyi kadındır, yemeği de çok güzel yapar. Sağ olsun beni hiç aç koymaz. Antep yuvarlamasının yanına pirinç pilavı da yapmıştı o gün. Anam hemen tepsiye koyup getirdi.

"Asiye yengen yapmış, Sülüyman yesin diyi," dedi.

Baya lezzetli olmuştu yuvarlama. İştahla kaşıklarken anam yine söylendi:

"Mübarek bayram yuvalamasının tadını da bırakmadı... Her gün yapıyor. Eeee, deliye her gün bayram demişler!"

Yengemin beli hafiften kamburdur. Örgülü kuzgun karası saçları belinden aşağı sarkar, kocaman gözleri kara elmas gibi parlardı. Yanağındaki küçük gamzesi, yüzüne her zaman gülümseme havası verirdi. Yemek konusunda çok hünerliydi, ama anam... Belki de bu yüzden hiç sevmezdi yengemi. Eltiler arasında bitip tükenmeyen bir çekişme vardı. Anam hakkını da yemezdi yengemin, arada bir "eli lezzetli" derdi. Fakat ben söyleyince durum değişirdi. Bir gün fıstıklı kek yapmıştı yengem, öylesini hiç yememiştin.

"Sen yapınca böyle güzel olmuyor," demiştin anama. Keşke demeyeydim...

"Bak hele! Ağam beğen mii anasının kekini, Asiye zillisinin yanık kekine tav oluyor." diye gürlemişti bana. Anam bana çok düşkündür. O talihsiz trafik kazasından sonra, babamı kaybetmemiz ikimizin de hayatını değiştirdi. Bu tekerlekli sandalyeye bağlı olmam da o yüzden...Keşke babam ölmeseydi! Ben yine koşup oynamayaydım, okula gidemeyeydim. Asiye yengem yuvarlama da getirmeyeydi. Anamın üzülüp ağladığını da görmeyeydim. Ama benim dememle bir şey değiştirmiyor ki.

Amcam evine ne getirirse bize de getirir. Şükür ki amcam bizi aç koymuyor. Fıstık tarlamıza da bakıyor, haçlık da veriyor. Her şeyimiz tamam, ama babam... Birçok doktor dolaştıktan sonra, olumlu cevabı nihayet almıştık. Amcam, "Bu sene fıstık bereketli olacak... Oluversin de yeğenimi ameliyat ettireyim," diyor.

Amcamın esmer yüzü buruş buruş olmuş, saçı beyazlamıştı. Çevrede sevilip sayılır, saygı duyulurdu. Babamı da pek severdi. Yengemle amcam bazen tartışır, sesleri bize kadar gelirdi. Anam, hep Asiye yengemi haksız bulurdu.

"Gudubet Asiye, yine adamın başının etini yiyor!"

Amcam sabırlı adam, yengeme el kaldırdığını görmedim. Böyle tartışmalarda çekip kahveye gider, tekrar eve gelince yengem de sakinleşmiş olur ve iş tatlıya bağlanırdı.

Memet, akşamüstü gizlice avlunun duvarını aşır topu zulaya saklardı. Üstü başı perişan, toz toprak, çamur olurdu. Yengemin sesi yine yükselir,

"Dert tutmaya, üstündekileri daha sabah giydin. Hele bak ne hâle gelmişsin! Yine top oynadın değil mi?" diye söylenirdi.

"Yoo ana, çelik çomak oynadık."

"Çelik çomakla olacak iş değil bu. Yalan söylemeyi de iyi bellemişsin, aferin sana. Hadi git, elini yüzünü yıka, üstünü deyiş. Babası, sen de bir şey deyiver artık."

"Ne deyim hanım, olan olmuş... Bırak çocuk top oynayıversin, ne olacak!"

"Maşallah, dediğin şeye bak. Baba oğul... Sizin hizmetçiniz mi var burda!"

Sofra serilir, yemekler yenir, çaylar içilir ve ortalık sessizliğe bürününce herkes uyumaya giderdi. Anam beni kaldırır, canımı incitmeden bir tüy gibi bırakırdı yatağıma...

Sabah gün aydınlanınca adı "Çivi" olan horozumun gür sesiyle uyanırım. Anam sabah ezanından önce kalkar. Paşa kahvaltımı hazırlar. İşlerini bitirir, tekerlekli sandalyemi yatağıma yanaştırıp çayını yudumlarken, Çivi'nin ötmesini bekler.

Çivi ismini rahmetli babam koymuştu, hayvanları pek severdi. "Hayvanları sevmeyen insanları sevemez," derdi.

Keşke o gün babama, beni arabayla gezdir demeyeydim. Bir yıl oldu. Arabası şarampole yuvarladığında beni korumasaydı, ben de ölmüş olacaktım. Bedenini bana siper etti. Ben nefes aldıkça anıları hep taze kalacak! Babam benim kahramanımdır...

Amcamın dediği oldu, fıstık iyi mahsul verdi. Anam, babam öldüğünden beri ilk defa bu kadar mutluydu. Doktor Müfit ameliyat için her şeyi ayarlamış, bütün ailem benimle hastaneye gelmişti. Biraz sonra ameliyata alınacaktım.

Artık ben de yürüyecektim. Alleben Deresi'nin yanındaki sahada top bile oynayacaktım. Bunları düşününce çok mutlu oldum. O an olay gözlerimde canlandı. Yüzüme keder çöktü, gözyaşlarımı tutamadım. Göğüs kafesim kalkıp iniyordu. Amcam dışarı gitti. Ardında da yengem kalktı. Boğazı düğümlenmiş gibiydi," Dışarı gidim, biraz soluklanım." dedi.

Anam, başımı göğsüne dayayıp eliyle gözyaşlarımı sildi. Anamın sıcak gözyaşları yanaklarıma çarpıyordu. Benim gözyaşlarımı silecek anam vardı. Onunkilerini ise silecek hiç kimsesi yoktu...

ÇIZGI

GÜLSE TUNÇER

Fatma Türkdoğan

Tesadüfün Böylesi

Tavanı oldukça yüksek tutulmuş çatı katının Haliçi gören tarafı boydan boya camla kaplanmıştı. Su yüzeyinde kıpırdaşan gün ışıklarını hapseden sema tüm haşmetiyle pencereye vuruyor, rengârenk camlardan akseden civelek hareler iyi havalandırılmış atölyenin duvarlarında oynayıyordu.

Tezgâh pencerenin önüne sabitlenmişti ve üstü doluydu. Desen çizilip renkleri kodlanmış kartonlar, eskiz kâğıtları, makaslar, eldiven, gözlük ve renkli camlar... Tezgâhın altına ise her boy ve ebatta kesilmiş camlar dizilmişti.

Karşı duvarın küçük bir bölümünü kaplayan cam kapaklı dolap ve nişlerin içine şablon kâğıtları, vitray ıspatulası, tornavida, çekiç, kalem, pense, fırça, kurşun ve elmas uçlar gibi alet edevat yerleştirilmişti. Hemen yanı başına asılmış büyükçe bir tablo çok dikkat çekiciydi. Tablonun ön kısmı ne kadar ışıklıysa arkası o kadar karanlıktı. Gülümseyerek bakan çiftin hemen gerisinde gölgeler arasına saklanmış kıpırtılar bulunuyordu. Tablonun üst tarafına da göğe doğru yükselen melek figürü resmedilmişti. Sarışın dalgalı saçlı, mavi gözlü erkekle, ablak yüzü siyah ve ağır bir geceye benzeyen saçlarla çevrelenmiş genç bayanın verdikleri mutluluk pozuna tezat düşen bir arka fon...

Renkli camlarla klasik ve modern tarzda çalışılmış irili ufaklı panolar diğer duvara raptedilmişti.

Uzunca bir zamandır çizim işiyle uğraşan Devin, bitişik odada çalışan asistanına seslendi:

"Berfin, rodojlama bitmedi mi hâlâ?"

"Bitmek üzere Madam Durand."

"Non! Non! Madam değil. Devin, lütfen!"

"Peki, Devin Hanım."

Devin, ağrıyan sırtını dikleştirip uyuşan parmaklarını ileri geri esnetti. Gevşekçe topuz yaptığı saçlarını elleriyle dağıttı. Bir müddet saçının perçemleriyle oynadı. Tatlı, iç gıcıklayan yasemin kokusu duyuldu hafiften. Yorgunluk vücuduna ılık bir dalga gibi yayılmıştı. Dolaşmak için ayağa kalktı. İri badem çekikliğindeki gözleri durgun ve düşünceliydi. Sağ ayağını sürükleyerek kapıya doğru yöneldi. Gözlerini karşı duvardaki tablo üzerinde kilitledi. Uzun uzun baktı. Kalbine binlerce cam kırıntısı dağılmıştı sanki. Kendine ait ve gittikçe kendisinden uzaklaşan anılarının seline kapıldı...

Damien ile aynı okulda okumuşlar fakat birbirleriyle tanışmamışlardı. Birçok projede yer alan iki vitray sanatçısının yolları bir gün kesişip birliktelikleri düzeyli arkadaşlığa sonra da evliliğe kadar varmıştı. Restorasyonunu yaptıkları kiliselerde, sanat galerisi ve müzelerde tasarladıkları vitraylar estetik ve görsel açıdan takdir topluyordu. Işıklı resim sanatının uygulamasında farklı düşüncelerini yaratıcı hayalleriyle birleştiriyor, seyri doyumsuz eserler ortaya koyuyorlardı...

Devin'in zor geçen hamileliği işlerini yavaşlatıyordu fakat o dinlenmekten ziyade çalışmaktan hoşlanıyordu. Büyük bir alışveriş merkezinin dış ve iç mekân, aydınlatma panoları, tavan vitraylarını bitirip teslim etmişlerdi. Paskalya Günü'ne birkaç gün vardı. Aile büyüklerinin yaşadığı Nantes'e gitmeyi kararlaştırdılar. Damien araçla gitme konusunda kararsızdı. Mart ayıydı. Hava çok soğuktu. Birkaç gündür uysal uysal yağın kar şehri tümüyle esir almıştı. İç hatlarla gitmeyi düşündüler. Buzlanma nedeniyle iptal edilen uçuşlar ve yaşamı ertelemeyi sevmeyen Damien...

İkisinin de ufukları vardı sonsuzluğa uzanıp giden... Şehrin sükûnetini bozan arabaların kornasına fren sesleri ve kızgın haykırışlar karıştı... Olay yeriyle hastane arasında gidip gelen ambulansların tiz sesi, doktor ve hemşirelerin telaşı, açılıp kapanan ameliyathane kapıları... Soğuk çekmecelerdeki cansız bedenler ve yüreklere düşen bir avuç köz...

İzi hiç silinmeyecek bir korkunun tohumu atılmıştı darbeli yüreğine. Kendisinden çalınmış yaşamını kâbuslu bir düşe yoran Devin, sevdiklerini ve sağ tarafının bir bölümünü yitirdiğini öğrendiğinde uzun tedavinin, azaplı günlerinin başladığını fark etmeyecek kadar solgun, bitkin ve perişandı...

Kurumuş bedeni baharda uyanan ağaçlar gibi çiçeklendi bir gün ama ruhu çizik çizikti. İçindeki çatlak her geçen gün biraz daha büyüyordu. Duyarlılığını kaybetmiş, hisleri körelmişti. Her batan güneş ruhuna gizli bir hüznün serpip gidiyordu. Evindeki derin sessizlikte adımları yankılanıyor, ölüm meleğinin kendisinden uzaklaştırdığı sevdiklerini hayal ederek avunuyordu...

Dinmek bilmeyen gözyaşlarını silmeli, ruhuna ağır gelen bedenini işe koşmalıydı artık. Kimi zaman kararlı, kimi zaman da muğlak düşüncelerin etkisindeki isteksizlik hâlimden sıyrıldı yavaş yavaş. Sevecen, güleç, hayatla barışık yaradılışlı Devin, ateşi külle örtmeyi yeğledi. Geri kalan hayatını ailesinin yanında geçirmek üzere İstanbul'a göç etmeye karar verdi. Sevdiklerine ait özel eşyaların dışında her şeyi satıp savdı...

Tabloya her baktığında aynı duyguları yaşar, hicran ve özlemine bir türlü yatıştırılmazdı. Gözleri buğulandı, boğazına koca bir yumru gelip oturmuştu. Usulca döküldü sözler küskün dudaklarından:

"Mon amour![1] Ah Damien! Seni ve kızımızı nasıl özledim... Biliyorum beni cennetten görüyorsunuz. Benimlesiniz... Ölünceye kadar senin Devin'in, kızımın annesi olarak kalacağım... Je t'aime[2] Damien et ma fille[3]..."

Raf ve nişlere yaklaşır hepsine nemli gözlerle baktı; eline alıp şefkatle okşadı, kokularını içine çekti.

"Mon amour[4];elinin değdiği, gözünün gördüğü, ruhunun sindiği aletleri son nefesime kadar saklayacağım. Onlar bana cesaret verip ilhamımı körükleyecek..."

Geriye dönüp asistanın odasına yöneldi. Kesilip çapaklarından arındırılmış opal ve sedefli camlar pırıl pırıl yanıp sönüyordu.

"C'est parfait![5] Berfin. Çok güzel olacak bu çalışmamız değil mi?"

"Gerçekten çok güzeller Devin Hanım. Isıtma ve lehim işine başlıyor muyuz hemen?"

"Bir kahve molası vermek ikimize de iyi gelecek sanırım."

Sekreterini arayan Devin, hattın meşgul olması üzerine yeniden tezgâhın başına geçip gözlerini karton üzerindeki desenler üzerinde gezdirdi. Tatlı bir yorgunluk tüm bedenini yalayıp geçti. Sevdiği, zevk aldığı işi yapmaktan memnundu. Ayrıca camın yaratıcılık gücüyle sanata dönüşmesi işine gönül vermiş, maddi durumu iyi olmayan öğrencilere verdiği ücretsiz öğretmenlik hizmeti için huzurla dolmasına neden oluyordu. Derslerde temel geometrik formları kullanarak İstanbul'daki vitraylarda tercih edilmiş renkleri esas alan vitraylar yaptırıyordu. Form-malzeme-renk bileşenlerinin algıdaki etkisi hakkında yaptığı o sıcak sohbetleri anımsadı...

Tek sıkıntısı verdiği sözü zamanında yerine getirememekti.

"Sanat galerisinin açılışına aylar var ama acaba zamanında bitirebilir miyiz siparişleri?"

Sekreterin neşeli bir sesle kendisine hitabı karşısında sıyrıldı düşüncelerinden.

"Mola mı verdiniz Devin Hanım? Kahvenizle iyi gidecek bir haberim var size."

"Oh! Mon Dieu! Nasıl bir haber? Merak içindeyim... Lütfen anlatın!"

"Biraz önce, 'Prizmadan Yansıyan En'ler adlı programın yapımcısı aradı. Yerel bir kanal bu... Kanal 34."

"Niçin aramışlar Buket?"

"Her ay yayınlanan bir program. Sanat, bilim ve kültür alanında en başarılı kişileri davet ediyorlar. Sizin de uygun olup olmadığınızı sordular Devin Hanım."

"Kimler davetliymiş ve program ne zaman?"

"Paralel evrenler konusunda eserleriyle tanınan Behçet Ziyagil, kalp pilini vücut dışındaki güç kaynağıyla şarj etme konusu üzerinde deneyler yapan Nörobiyoloji Profesörü Nurdoğan Aldoğan davetli. Program için ise bir aylık vaktiniz var."

Devin'in kalp atışları hızlandı aniden. Uzaklara, ufuk çizgisine bakar gibi gözlerini kıstı. Yanakları pençe pençe kızardı. Yüzünün bütün adaleleri gevşedi. Heyecanlandı birden. Sesi tıpkı küçük bir kız çocuğu gibi döküldü ağzından.

"Nee! Yanlış mı duydum, Nurdoğan Aldoğan mı dedin sevgili Buket?"

"Evet madam. Eski bir tanıdık mı?"

"Tanıdıktan öte... İlkokuldan..."

"Aaa! Ne güzel bir tesadüf Devin Hanım."

Devin çok ama çok uzaklara daldı... Babası Eskişehir'deki Çocuk Yetiştirme Yurduna o yıl müdür olarak atanmıştı. Yurt binası içindeki lojmana yerleşip bahçe duvarlarının birbirine bitişik olduğu ilkokula kaydolmuştu. Beşinci sınıf öğrenciydi. İkinci dönemde yurda ve sınıflarına; saçları kısa kesimli, yüzü taze yarayla dolu, zeki bakışlarıyla herkesin ilgisini çeken Nurdoğan adlı bir çocuk geldi. Çok başarılıydı, problemleri zihninden çözer, yazılı kâğıtlarını diğer çocuklardan önce cevaplardı. Zil çalar çalmaz sınıftan fırladığı gibi teneffüs boyunca çocuklarla maç yapardı. Dondurucu soğukları, kamçılı rüzgârı bol olan bu ilde önlüğünün üzerine incecik bir hırka giyer, eli yüzü kızarıp morarınca kadar top peşinde koşardı...

Aralık ayının ortalarıydı. Öğretmen her yılbaşı öncesi çocuklar arasında kura çekerek birbirleriyle hediyeleşmeleri için ortam yaratırdı. Devin, Nurdoğan'a hediye vermek istiyordu. Annesine söyledi, öğretmenine gizlice açtı konuyu. Öğretmeni Devin'in bu örnek davranışını takdirle karşılayıp gereğini yaptı...

[2] Mon amour: aşkım

[3] Je t'aime: Seni seviyorum

[4] Ma fille: Kızım

[5] Mon amour: Aşkım

[6] C'est parfait: Harika

[7] Oh! Mon Dieu: Aman Tanrım

Öğretmen birbirlerine hediye verecek öğrencileri kürsünün yanına çağırmaya başlayınca heyecanlanmıştı Devin. Adları söylenince ikisi de fırladı yerinden. Nurdoğan küçük bir paket uzattı Devin'e. Elleriyle resimleyip boyadığı çok güzel bir yılbaşı kartıydı hediyesi. Şişkince olan paketi Nurdoğan'a veren Devin'in gözleri; yanakları ve ellerinin yanıklığı geçmemiş Nurdoğan'ın üzerindeydi. Paketi yokladı önce, içinde ne olduğunu bilmediği için çekinerek açtı. Siyah bordo renklerle örülmüş bere, kaşkol ve eldiveni görünce gözbebekleri daha da büyüyen Nurdoğan'ın yanakları iyice kızardı. Utanmıştı, sessiz kaldı bir müddet. Sonra da yumuşak bir yastığa gömülür gibi örgüleri kucaklayıp bağrına bastı. Minnet dolu gözlerini Devin'e çevirip teşekkür etti. Devin çok mutluydu. Arkadaşının ihtiyaç duyduğu örgüleri gururunu kırmadan hediye etmişti...

"Devin Hanım, kendilerine ne cevap vereceğiz?"

"Elbette olumlu olacak yanıtımız Buketçiğim. S'il vous plaît , katılacağımı bildirin."

"Beni tanıyacak mı bakalım? Gerçi çok uzun yıllar geçti üzerinden. Paris'teyken birkaç kez haberlerde adını duymuş, bilim-teknik-sanat dergisinde tesadüfen makalesini okumuştum. Ona bir hediye hazırlamak isterim ama ne olabilir? Quelle coïcidence!"

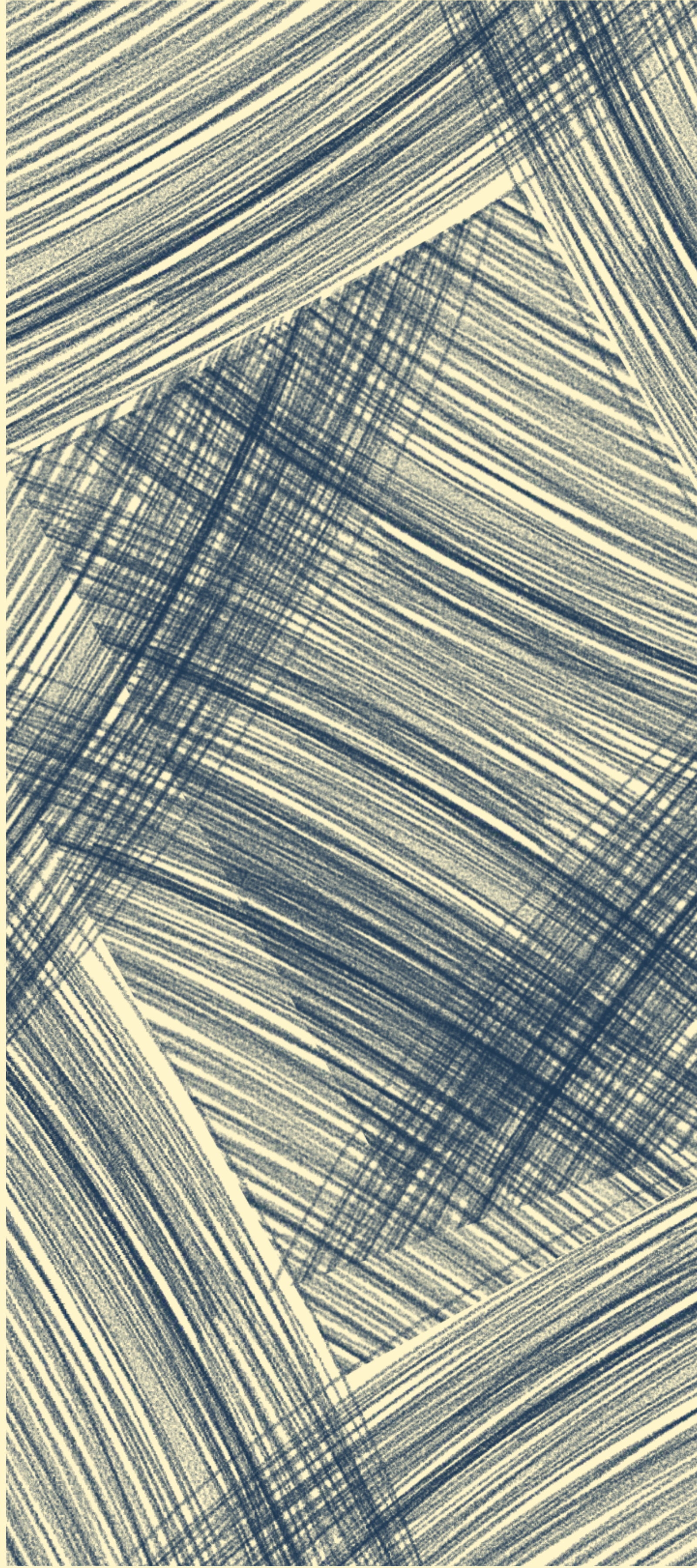
Kendisini hummalı bir çalışmanın içinde bulan Devin, diğer işlerinin yanı sıra Nurdoğan için yeni bir sürpriz hazırladı. Paketledi ve heyecanla programın başlayacağı günü beklemeye başladı.

Kanala gitmesine henüz birkaç saat vardı. Abartısız giysileri ve hafif makyajıyla genç kız gibiydi. Küçük kalbinde yer eden arkadaşıyla karşılaşmak ve eski günleri yâd etmek için sabırsızlanıyordu. Binaya adım attığı anda kendisini karşılayan program moderatörü onu toplantı odasına davet ederek sohbete başlamıştı bile. Devin hediye paketini açmış boş koltuklardan birinin üzerine koymuştu. Fırça darbeleriyle hayat bulmuş bir tabloydu bu. Nurdoğan'ı okul bahçesinde top oynarken resimleyen Devin, arkadaşına bu yolla kendini hatırlatmayı düşünmüştü...

Koridordan gelen seslerle kalp ritmi hızlanan Devin derince soluklandı. Kapının açılmasıyla koltuğun üzerindeki tabloyu gören Nurdoğan şaşırıldı. Eskiden olduğu gibi yanakları kızardı. Konukları birbirine tanıştırmaya düşen sunucu henüz buna fırsat bulamadan Devin'e doğru yaklaşıp elini uzatarak

"İnkılap İlkokulu 5-A'dan 223, Devin Aslantaş merhaba. İyilik meleşim benim," dedi.

"761, Nurdoğan Aydoğan merhaba..."

ÇIZGI

GÜLSE TUNÇER

Yasemin Kaya

Zeliha'nın Nasibi

Zeliha söylene söylene yatağından kalktı, perdeden sızan aydınlığa bakılırsa gün ışıdı. Uzun boyu, kuru vücuduyla bir anda dikeldi ama beline saplanan ağrıyla tekrar yatağı kenarına oturdu. Belini biraz ovuşturdu ya, duracak zaman yoktu. Hemen yatağı ucundaki çiçek desenli penye eteğı, yatak kıyafetinin üstünden başından geçirerek giydi, üst pijamasını çıkararak koyu lila renkli yakası boncuk işlemeli penye bluzunu sırtına geçirdi, yere düşmüş olan oyasıyla uyumlu çiçekli koyu renk yazmasını başına örttü ve yazmanın uçlarını yanaklarının iki yanına sıkıştırdı.

Her gün olduğu gibi bugün de çok işi vardı. Banyoya gitti, uzun boyundan dolayı eğilerek; lavabonun üstüne çivilenmiş mavi plastik sabunluğun üstünde asılı mavi plastik çerçevesi, sırtı döküldüğü için bazı yerleri dalga dalga kararmış aynada yüzüne şöyle bir baktı, sıcak suyu hızlı hızlı yüzüne çarptı. Çok yıkanmaktan, rengi beyazdan griye dönmüş, havları sönük sert havluyla elini yüzünü kuruladı, kızının odasına girdi. Kız, duvara doğru yan dönmüş yatıyordu; kumral, dalgalı saçları yastığına serilmişti, tek bacağı yorganın dışındaydı.

"Esra, uyandın mı?" diye yavaşça seslendi, kızdan ses çıkmayınca mutfağına yürüdü.

Modası geçmiş, pembe kaplama mutfak dolapları, gözüne daha bir battı sabah sabah. Kullanılmaktan kararmaya yüz tutmuş çelik demliğı musluktan doldurup çay suyunu ocağı, bir avuç kuru çay attığı küçük demliğı de diğerinin üstüne koydu. Üstü geometrik desenli muşamba örtülü masaya, buzdolabından çıkardığı kahvaltılıkaları dizmeye başladı. Masanın üstü önceki günden iyice silinmediğı için yapış yapıştı. Mutfak evyesinin kenarındaki çok kullanılmaktan dokusu bozulup yıpranmış sarı bezi alarak masayı silmeye başladı. Canı sıkındı. Kızı yirmi bir yaşındaydı, geçen dört yıl içinde iki kez nişanlanmış, ikisinde de nişanı atmış, sonra ikinci nişanlıyla tekrar nişanlanmıştı ama çocuk bir yıldır hapisteydi. Her ne kadar konu komşudan soranlara "Suçu yok, iftiraya kurban gitti, cadı üvey anası yüzünden babası da sahip çıkmıyor, çocuk sahipsizlikten bu halde." dese de yüreğinin derinliklerinde bir yer, kızının ısrarlarına dayanamayarak onayladığı bu nişan, sonrası evlilik işi yüzünden sızlayıp duruyordu. Bir de ne akılsa, nişan sonrası hemen resmi nikâh yapmalarına da ses çıkarmamıştı.

"Ananın bahtı, kızının çeyiziymiş, derler." diye düşünüp kızını kucığına aldığı ilk dakikadan beri korktuğı bu meşum ihtimalden aklını uzaklaştırmaya çalıştı. "Şu yalan dünyada ne zaman gün yüzü gördüm Allah aşkına?" dedi içinden, dolan gözlerini ovuşturarak olası bir yağmuru öteledi. On yedi yaşında, kızının ilk nişanlandığı yaşta evlenmişti. Uzaktan akrabası olan, ailesiyle İstanbul'da yaşayan kocasını bir kez nişanında, ikinci kez de düğününde görmüştü. Şimdiki gibi cep telefonları, görüntülü görüşmeler neredeydi o zamanlar... O da mahallesindeki bütün akranları gibi umutla, hevesle nişanlanmış, çeyizli çemberli, düğünlülerne evlenip İstanbul'a kocasının evine gitmişti. Kaynana, kaynata, kayın, görümce hepsi bir aradaydılar. Anasının öğrettiğı gibi iyi bir gelin, iyi bir eş olmaya çalışmıştı, oldum olası eline ayağına çabuktu, öyle hızlı hareket ederdi ki anası ona hep "Deli gelmeden yeli gelir." derdi. Koca evinde de üstüne ne iş düşüyse yapıp her işe yüksünmeden koşmuştu.

Kocasını sevdi mi; kendisi, kocasını sevdi mi, o zaman da bilememişti, şimdi de bilmiyordu. Ne derdi annesi: "Peyniri deri saklar, kadını eri saklar." Eri, kendisini saklayacak kadar sahiplenmemişti. Biraz inatçı yapısı olsa da inatçı yapısını görece kadar bile zaman dolmadan, düğünden birkaç ay sonra, kocasını getirip Zeliha'yı baba evine bırakıp gitmişti, üstelik iki aylık hamile olduğunu bildiğı hâlde. O korkunç gün aklına geldiğinde iliklerine kadar kurduğunu hissediyordu. "Gezmeye, ana babanın elini öpmeye gidiyoruz." diye getirmiş, aynı gün içinde "Çarşıda biraz dolaşacağım." diyerek eve bile girmeden otobüse binip İstanbul'a geri dönmüştü. Aylar geçip hiç ses seda çıkmayınca ayrılma niyeti ortaya çıkmış, ne oldu, neden oldu anlayamadan şehirlerarası otobüsün bagajına verilen üç beş kutuya doldurulmuş çeyizinin yola çıktığı haberiyle her şey netleşmişti, zaten resmî nikâh olmadığı için kocası tek taraflı evliliğı bitirmiş, noktayı koymuştu. Zavallı anası dizlerine vura vura aylarca ağlamış; yarı deli sarhoş babası, Zeliha'nın mağduriyetine duyarsız kalmış, yıllarca sevmeden bir arada yaşadığı karısı ile kızını iç dünyasında bir tutmuş, bu konudaki sessizliğıyle adeta "Seni de ananı da hangi erkek ister, hangi adam sever?" der gibi davranmıştı. İki erkek kardeşi de zaten kendilerinden, karılarından, çocuklarından, ceplerinden, keselerinden başka hiçbir şeye vefası, sadakati olmayan tiplerdi.

Eve gelip gittikçe laf sokmaktan, dedikodu konusu çıkarmaktan başka bir şey yapmamışlardı karılarıyla beraber. Bir tek Almanya'daki ablası, her zaman, her konuda imkânları elverdiğince bacısına destek olmuş, yalnız bırakmamıştı.

O günler çok zordu, günden güne büyüyen karnı ile terk edilmiş olduğu halde, konu komşuyu, 'gebeliğini anasının yanında geçirmesi için burada olduğu' yalanıyla oyalamışlardı. Aylar geçip koca tarafından gelen giden olmayınca kimse artık bu yalanı yutmamıştı. Zaten ele gerek yoktu, kendi en yakın akrabaları elden önce, elden çok bu işlerin izini sürüp lafını sözünü etrafa yaymaya, açık bulup ortaya çıkarmaya yetiyordu. O süreçte anası, her gün işittiği yeni bir lafla nerdeyse bütün akrabalarıyla kötü olmuştu, kızını korumak için. Her ne kadar "El deyince ağza yel dolar." deseler de elin etmediğini kendi akrabaları etmişti. Zeliha'nın esmerce tenini, oldukça uzun boynunu, kuru vücudunu ya da sert hareketlerini, hızlı konuşma tarzını bile bu boşanmaya sebep gösterenler olmuştu fısıltılı muhabbetlerinde. Bu fısıltılı muhabbetler de bir şekilde kulaklarına değiyordu işte. Zeliha'nın yaşadığı acı zaten kendine yeterdi, bir de bunlarla uğraşmıştı, hâlâ da uğraşıyordu. Bu kadar laf söz kasırgası içinde yıllar geçtikçe daha alıngan, daha kavgacı, asık suratlı, yüzü gülmez biri olmuştu, zaten yaratılıştan asabî birisi iken bu özelliği yıllarla beraber katlanarak artmıştı. Kadın bedeni bile bu duygusal baskılarla sanki içine çekilmiş, vücut hatları yuvarlaktan köşeliye doğru evrilmişti. Göğüsleri neredeyse kaybolmuş, yüzündeki bütün hatlar, eriyen bir balmumu gibi aşağıya doğru meyletmişti. Sokakta uzun boyuyla, dimdik bedeniyle, kollarını bile sallamadan, hızlı hızlı sanki ayağının altında görünmez bir kayar mekanizma var gibi yürürken, sonbahar rüzgârıyla hafif hafif sallanan bir kavağa benzetiyordu kendisini. Son yıllarda, her gün bir yerinden patlak veren sağlık sorunları da davetsiz misafir gibi gelmişti. Safra kesesini beş yıl önce aldirmıştı. Baş, sırt, omuz, kol ve bel ağrıları zaten hiç geçmiyordu.

Keşke anası olaydı da yanında, daha yüz türlü hastalığı olsaydı. Ama on üç yıl olmuştu anasını kaybedeli. Esra'yı anasının yanında, bu evde doğurmuş, anası ile beraber büyütmişti.

Evlilikte uğradığı hüsrân, Zeliha'yı, kızına delice bir tutkuyla bağlamıştı. Esra, Zeliha'ya hiç benzemiyordu; yuvarlak vücut hatlarıyla, sarışına çalan kumral teniyle; sevimli, toparlak yüzüyle annesinden farklıydı. Hele şimdi, Zeliha'nın ceylanıydı, büyümüş serpilmiş, alımlı bir kız olmuştu, annesi bir dediğini ikiletmeden nazla büyütmişti onu. Üstelik dışarıdaki dünyanın gereklerine uygun davranmayı biliyordu Esra, makyajı, giyimi hiç kimseden geri kalmazdı. Bırak geri kalmayı, bu yeniliğe kapalı mahalleye göre cesur bile sayılırdı.

Hayatlarını, hep başkalarını yargılamak, kusurlarını konuşmak üzere kurmuş olan komşular, şimdi de kızının hayatını mercek altına almışlardı. Eve gireni çıkanı, olanı biteni film izler gibi izleyen tipler vardı etrafta. Bunlara akli ermiyordu Zeliha'nın, ne kadar mutsuzlarsa o kadar başkalarının hayatıyla ilgiliydi o kişiler, sanki kendi mutsuz hayatlarına ne kadar emsal hayat görürseler o kadar tatmin oluyorlar, kimsenin mutlu olmasına tahammül edemiyorlardı. Ama yağma yok, kendisine yapılanın kızına yapılmasına fırsat vermeyecekti, vermezdi. Gerçi Esra'sı akıllı kızdı, kendisi gibi değildi, ne yapacağını, nasıl yapacağını iyi biliyordu. Liseden sonra şehrin üniversitesinde iki yıllık bir bölümü de bitirince özgüveni pekişmiş; önüne çıkan iş fırsatlarını kendisi ve annesi için en iyi şekilde değerlendiren, yaşadıkları evle ilgili, hayatları ile ilgili planlar yapan akli başında bir genç yetişkin olmuştu. "Şu nişan konusu da olmasa..."

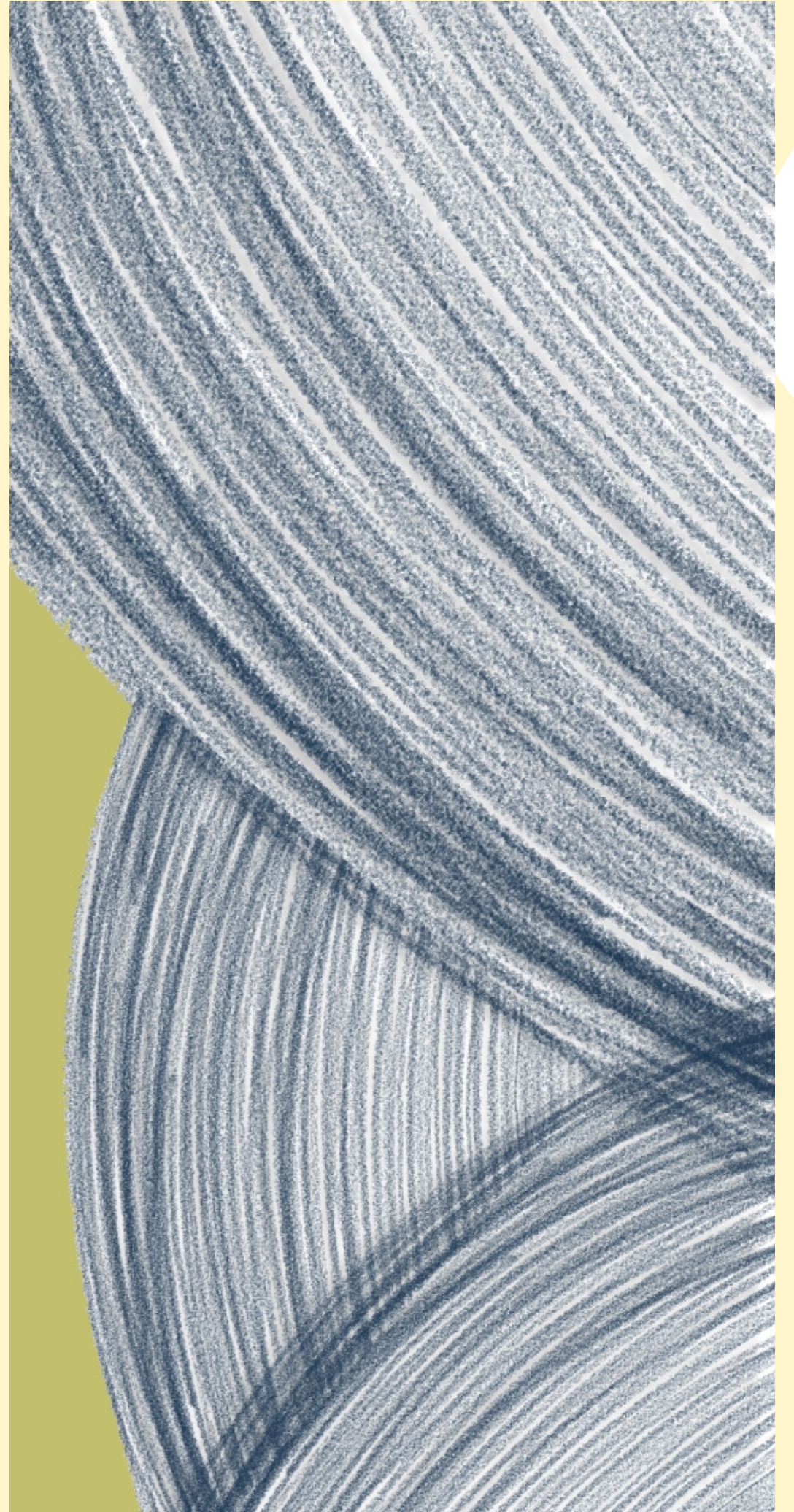
Kızının ilkokula başladığı gün, bugün gibi gözünün önündeydi Zeliha'nın, ortaokul yıllarını, lise yıllarını hep 'baba 'sız yaşamıştı yavrusu. Babası yıllarca ne aramış ne sormuş ne sahiplenmişti. Fakat şu son iki yıldır baba-kız telefonla konuşmaya başlamışlar, arada kızına para bile gönderir olmuştu. Neye yarardı ki onca acı senelerden sonra, gene anasının dediği gibi: "Kurt kışı geçirirdi ama yediği ayazı unutmazdı." O yıllar çok zor geçmişti, kendi iç dünyasında bir türlü baş edemediği 'istenmeyen kadın' olma hissi, zamanla onu hasta etmişti işte, hayatta Esra hariç kimseden hiçbir şey beklemiyordu. Bir anası vardı, bir Esra'sı. Babası oldubitti dengesiz biriydi, adıyla sanıyla "Deli Himmet" ti işte. Babasının içkisi, huysuzluğu, kavgacılığı, anasının ömründen günler, haftalar, aylar, yıllar çalmıştı. Yıllarca evin bir odasında kendine düzen kurmuş, ayrı yemiş, ayrı içmiş, ayrı yatmış, ayrı kalkmıştı. Odasına milangaz bile koymuş, çarşıdan getirdiği eti otu, sucuğu, pastırmayı, karısıyla, kızıyla paylaşmadan kendi pişirip kendi yemiş, emekli maaşından ve köyünde ekip biçtiği tarlaların parasından onlara tek kurmuş vermemişti. Anası bir şey diyecek olsa küfrü, dayağı eksik olmamıştı. Kadıncağz öldüğünde bile dayaktan morarmış yerlerin izleri vardı bedeninde. Apartmandakiler hatta çevre apartmandakiler, bu evden gelen gürültüye, kavgaya, dövüşe alışmışlardı. Yıllarla beraber gözü açılan Zeliha'nın birkaç kez polis çağırışlığı bile vardı. Ama deli, evden olunca polis ne yapsaydı, kanun ne yapsaydı? Kendileriyle lokma paylaşmayan babası, sadece torunu Esra ile aldıklarını paylaşmış, cebine harçlık koymuştu bazen. Esra'nın şirinliği, o huysuz, uğursuz babasının karısına ve kızına kapalı olan gönül ve oda kapısını torununa açmıştı. "Aman, neye yarardı ki, Zeliha'ya olan olmuş, gençliği yel gibi esip gitmişti."

Babası, parasını aldığı sattığını onlarla paylaşmayınca, daha Esra bebekken çalışmaya başlamıştı Zeliha. Önce ev, ofis temizliklerine gitmeye başlamış; halı, kilim veya yeni evlenecekler için yatak yorgan yapmak için yün yıkayan konuya komşuya az bir ücret karşılığı yardımıyla açılan çalışma yolu, apartman merdivenleri silmekle devam etmişti. Şimdi bile beş apartmanın haftalık temizliği Zeliha'daydı, son yıllarda ev temizliğine gitmeyi bırakmıştı. Birkaç gittiği evde 'eli uzun' olmakla suçlanmış, bu yüzden ev temizliğine tövbe etmişti. Buranın insanı, ilerleyenin düştüğü günü görmeyi dört gözle bekler; düşeni ağzını ege büke ballandırarak konuşur ama düşküne de imkânınca yardım ederek el uzatmayı iyi bilirdi. Zeliha'nın işinden çok memnun olmasalar da on beş yirmi yıldır merdiven temizliğini ona yaptıran apartmanlar vardı. Zeliha bazen haftada, bazen on günde, yönetici farkında değilse on beş günde bir gider, merdivenleri siler, aylık ücretini alırdı. Onlar Zeliha'yı, Zeliha onları idare eder giderlerdi. Ramazan fitreleri ve zekâtlarda, çoluğunun çocuğunun başından geçen bir kazanın tekrarı ihtimalinin defî için verilecek sadakalarda en önce Zeliha düşünülür, Kurban Bayramında pay dağıtılacaklar listesinde mutlaka en başta onun ismi yer alırdı. Ev eşyasını değiştirenler, eski eşyalarını bir yere vermeden önce Zeliha'ya teklif eder, o da işine yarayanları alır, eve getirirdi.

Çalışma hayatının meyvesi olarak emekliliği hak etmesine üç yıl kadar bir süre vardı Zeliha'nın. Almanya'daki ablasının da teşvik ve yardımlarıyla sigortasını yatırmıştı yıllardır, bu konuda mutlu sona kavuşmasına az kalmıştı çok şükür. Bir emekli olsa daha çalışmayacaktı, Esra da istediği gibi bir işe girerse bir araba almayı planlıyorlardı son günlerde, Esra'yı sürücü kursuna gönderip ehliyetini aldırarak çok olmuştu zaten. Damadın davası için avukat ve dava masraflarını ödemek zorunda kalmasaydılar arabayı çoktan almış olurlardı ama kendi ailesi sahip çıkmayınca damadına sahip çıkmak da Zeliha'ya kalmıştı. Aslına bakılırsa şu anda para konusunda çok da sıkıntıları yoktu. Babası dört yıl önce ölmüştü, onun emekli maaşını da alıyordu şimdi. Yaşarken hayrını görmemişlerdi ama Allah büyüktü işte, şimdi ondan bağlanan maaşı çatır çatır harcıyorlardı, "Mezarında kemikleri sızlıyordur inşallah." diye düşündü ne anasına ne kendisine gün yüzü göstermeden ölüp gitmişti papaz. Öldüğünün ertesi günü bütün eşyalarını ikinci kattaki dairelerinden sokağa nasıl atmıştı teker teker. Bütün komşular pencerelere dökülmüştü, belli belirsiz. "Gene Zeliha delirmiş." sözlerini duymuştu ama ne düşünürlerse düşünsünler, herkes kendine baksındı, kimlerin evinde neler neler oluyordu, sanki bilmiyor muydu? Babasının yatağını, yastığını, tenceresini, demliğini, halısını, kilimini, odasında ne varsa hepsini zevkle fırlatmıştı sokağa.

Babasının ölümünden hemen sonra, dört kardeşe kalan bu evin, erkek kardeşlerine düşen hissesinin karşılığını, birikmiş parasıyla ödemişti, Almanya'daki ablası zaten hakkını Zeliha'ya bağışlamıştı. Gerçi o zamanlar iki erkek kardeşine verdiği parayı, resmî olarak kâğıda dökmediği için, şimdi hemen her gün onların tarafından gelen bir söz kulağına yetişiyordu ama öyle kolay değildi, evinde hak iddia edemezlerdi, yirmi küsur yıldır bu ev için çalışmış, kazandığını buraya harcamıştı, ayrıca anasına bakmış, yıllarca babasının kahrını çekmişti.

Toplum içinde hep gönlü yaralı, başı karalı gezmişti. Merdivenlerini sildiği apartmanlarda oturan kadınların bazen alaycı dudak bükmelerine; bazen sırf kendilerinin ne kadar şanslı olduğunu hissedip rahatlamak için hatırını ve dertlerini sormalarına; hayat hikâyesini öğrenmek niyetli, yalancı cana yakınlıklarına şahit olmuştu yıllardır. Ya da özel işlerini yaptırmak için anlık iyi ve kibar davranışlarıyla onu kullananlar olmuştu: "Zeliha canım, inerken şu çöpü de bir aşağıya indirir misin?"

ÇIZGI

GÜLSE TUNÇER

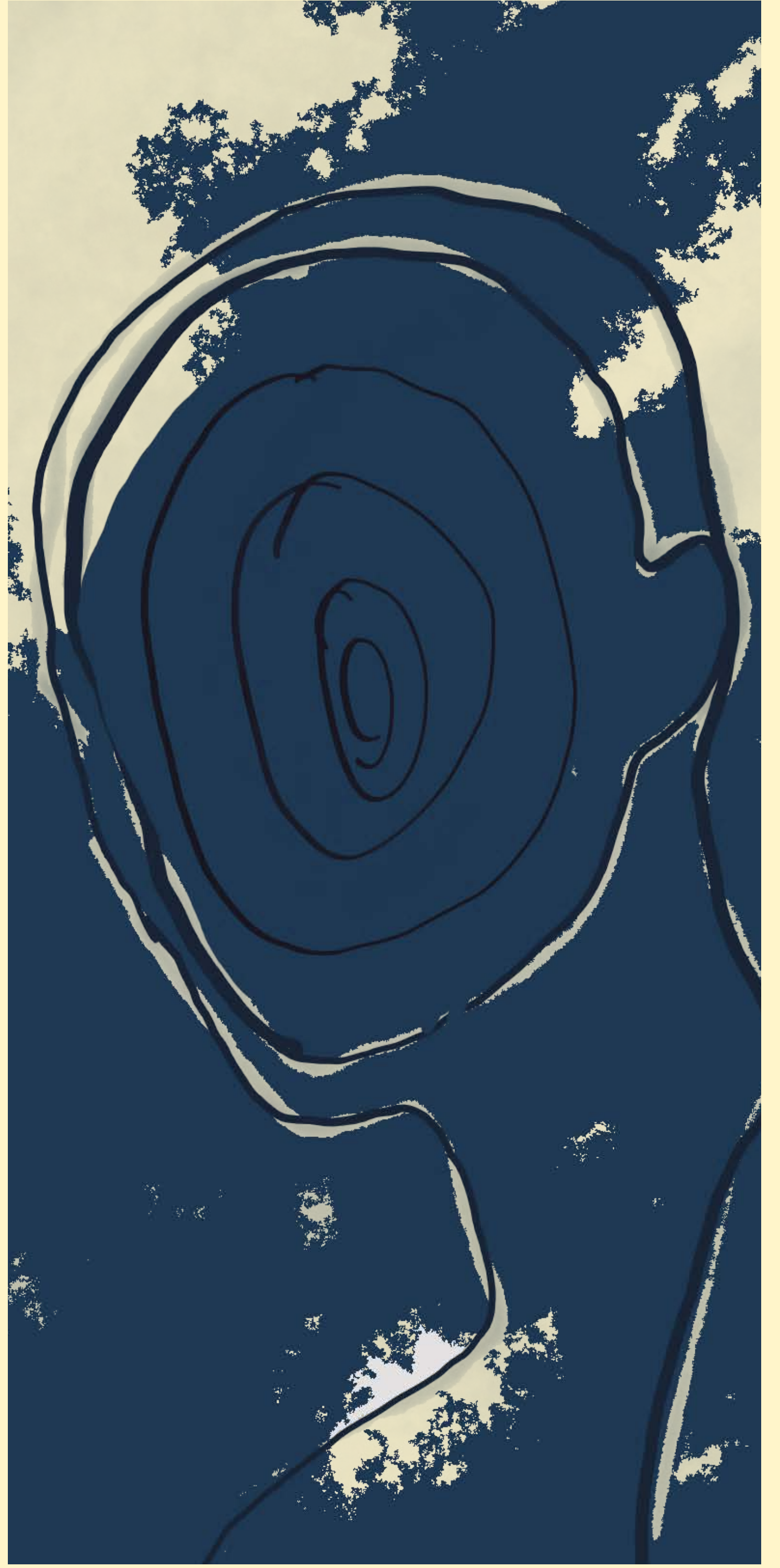
veya "Zeliha canım, şu bizim yukarıdaki depoyu temizleyeceğim, bana bir yardım eder misin?" Ya erkekler, "Hafta sonu ofisi temizlemeye gelir misin baci?" derken ki gizli niyetlerini anlayıp kaç kere reddetmişti. 'Baci' sözcüğünün arkasına gizlenen kötü niyeti de biliyordu, kendisine 'böyle kadın mı olur' dercesine küçümseyerek bakanları da.

Anası derdi ya hani, "Horoz kadar eri olanın harman kadar yeri olur." Toplum 'eri' olmadığı için 'harman kadar yeri' ona çok görmüştü ya artık kendisi de el âlemlerle haşır neşir olarak, hayatla her gün savaşarak erkek gibi olmuştu. Kimsenin sadaka gibi vereceği 'harman'a ihtiyacı yoktu. Kızı için, kendi için kendi 'harman'ını kendi kazanmış, hak etmişti. Son dört yılda eli bayağı genişlemiş, bu eski evde birçok yeri tadilattan geçirmişti. Sobalı eve doğalgaz hattı çektiler her odaya pırıl pırıl kalorifer peteklerini koydurtmuştu, herkesin yıllardır yaşadığı doğalgaz rahatlığına daha geçen kış ulaşmıştı kendisi. Yer döşemelerini son moda, derzli laminantlardan yaptırmış; evi baştan ayağa boyatmış, eskimiş ahşap kapıları tümünden değiştirmişti. İşte bir banyo ile mutfak kalmıştı, oraları da yenilese, eskimiş fayansları kırdırıp tazeletse, mutfak dolaplarını değiştirse ev hepten sıfır gibi olacaktı.

Ev sıfırlanmış, kızı ile yepyeni bir hayata başlamışlardı ama keşke hayatını da sıfırlaması mümkün olsaydı ne çok şeyi değiştirirdi ne çok önem verdiği şeyi çöpe, çöp olarak attığı ne çok şeyi hayatının başköşesine koyardı. Dünyaya gelen herkes, nasibiyle geliyordu, sevinç ve acılar da bu nasibin birer parçasıydı. Zeliha'nın nasibinde acı kısmı biraz fazla olmuştu sanki. Telafisi olmayan tek şey geçen zamandı, ömrünün yarısı geçmişti, Allah kalan ömründen de alıp kızının ömrüne koysaydı, o hep mutlu olsaydı, "ah şu nişanlı meselesi de olmayaydı..."

"Anne, ne yapıyorsun, demlik kaynamış, taşmış, bütün mutfak buhar dolmuş. Senin aklın nerede Allah aşkına, ayakta mı uyuyorsun?"

Esra'nın mutfak kapısından ani seslenmesiyle olduğu yerde sıçrayıp arkasına baktığında taşan demliği, mutfağı kaplayan buharı gördü. Elindeki yıpranmış sarı bezle masadaki aynı noktayı, bir yazgıyı silmek ister gibi, kaç yüz defadır silip durduğunu bilemedi.

ÇIZGI

GÜLSE TUNÇER

Hasan Kılıç

Yaşlı Adam

Yaşlı adam solgun bir ışık altında, yıpranmış pencerenin önünde durdu. Gözleri artık eski ışıltısını kaybetmişti, fakat gökyüzüne baktığında hâlâ içinde bir umut ışığı bulabiliyordu. Masalsi mavi gökyüzünde birkaç yalnız bulut, beyaz tüyler gibi hafifçe süzülüyordu. Pencere önündeki duruşu, kırış kırış olmuş yüzündeki derin çizgileri daha da belirgin hâle getiriyordu. Elini pencerenin soğuk camına dayadığında, içeri sızan hafif esintiyle birlikte titremeye başladı.

Gözlerini gökyüzünden alıp dikkatle komşusunun bahçesine yöneltti. Bahçe renkli çiçeklerle doluydu ve o gün çiçekler yavaşça rüzgârın etkisiyle sallanıyordu. Yaşlı adam, çiçeklerin cürekâr renklerini ve zarif yapraklarının ince detaylarını hayranlıkla izledi. Gözleri dolu dolu oldu ve birkaç damla yaş, kırışık yüzünden süzüldü.

Eskiden beridir komşusu olan adam, sessizce bahçeye doğru yaklaştı ve yaşlı adamın göreceği şekilde durdu. Komşusunun yüzünde derin çizgiler belirmişti, ancak gözleri hâlâ yaşam doluydu. Komşusu, yaşlı adamı yanına çağırdı. İkisi birlikte bahçedeki çiçeklere baktılar, havadaki hafif meltem ile birlikte iyotla karışık çiçeklerin kokusu yaşlı adamın burnuna ulaştı. O an, yaşlı adamın içinde bir duygu fırtınası başladı. Komşusu, yaşlı adama dönerek, "Bakın, ne kadar güzeller," dedi hüzünlü bir tebessümle. "Onlar hayatın gerçek anlamını hatırlatıyorlar bize."

Yaşlı adam, komşusuna hafifçe gülümsedi ve başını salladı. Gözleri çiçeklerin renklerinde kayboldu. Bir anlığına hissettiği o anlam, içine umut dolu bir enerji yaydı. Elini komşusunun omzuna koydu ve birlikte sessizce ve hayranlıkla çiçeklere baktılar.

Rüzgâr, ağaçların dallarını hafifçe sallarken, yaşlı adamın saçlarına ve yüzüne dokundu. Hava, yaşlı adamın yaşlarını kuruttu ve onun ruhuna tazelik getirdi. İkisi birlikte sessiz bir anı paylaştılar, anlam arayışlarında birbirlerine destek oldular. Yaşlı adamın içindeki huzursuzluk yavaş yavaş yerini kabullenmeye ve huzura bırakıyordu.

Ertesi gün, yaşlı adam tekrar penceresine yöneldi. Bu sefer, dışarıda dalgalanan ağaçların ve onların gövdelerine sığınan kuşların görüntüsüyle karşılaştı. Ağaçların kahverengi kabukları, yılların izlerini taşıyordu ve dallarının uçlarındaki yapraklar dans edencesine hafifçe sallanıyordu.

Yaşlı adamın gözleri, ağaçların gövdelerindeki yarıklara takıldı. Yıllar boyunca, ağaçlar doğanın zorlu koşullarına dayanmış ve güçlerini göstermişlerdi.

Yaşlı adam, ağaçların dayanıklılığını ve hayatta kalmaya olan azimlerini içtenlikle takdir etti. Birden, bahçeden yükselen bir kuş sesi kulaklarına çaldı. Yaşlı adam, penceresini açtı ve kuşların cıvıltılarına dikkat kesildi. Onların melodik şarkıları, içini coşkuyla doldurdu. Kuşlar, özgürlüğün sembolüydü ve yaşlı adamın ruhuna yeni bir umut verdi.

"Ne kadar güzel," diye fısıldadı yaşlı adam. "Doğanın bu kusursuz uyumu ve hayatın çeşitliliği, gerçek anlamı yansıtıyor."

Derin bir nefes aldı ve ailesini hatırladı. Onlarla geçirdiği anlar, yaşlı adamı hayata bağlayan güzelliklerle yâd ettiği zamanlardı. Her bir gülümseme, her bir sarılma, yaşlı adamın yüreğinde derin izler bırakmıştı. Yaşlı adamın ailesiyle ve doğayla olan bağları, hayatın gerçek değerini ve anlamını taşıyordu. Yaşlı adam, sevdikleriyle ve doğayla kurduğu ilişkilerin derinliğinde huzur buluyor ve kendini tamamlanmış hissediyordu. Bu bağlar, ona güç ve ilham veriyordu.

Yaşlı adamın gözleri zamanın derin çizgileriyle çevriliydi. Yorgun bir gülümsemeyle hatırladığı geçmişe dalıyordu. Eşinin kahkahalarını, gözlerindeki ışıltıyı özlemle anımsıyordu. Onun sevgi dolu dokunuşlarıyla ısıtılan kalbini, o sıcaklığın her bir parçasını hasretle yeniden arzuluyordu. Çocuklarının gülümseyen yüzlerini, neşeli çığlıklarını hatırlarken içine mutluluk doluyordu. O anılar, çocukların masumiyetini, meraklarını ve sevgilerini yaşatıyordu. Pişmanlıklarının gölgesi zaman zaman üzerine düşse de mutlu anıları güneş gibi yüreğini aydınlatıyordu. Gökyüzünün maviliğini, martıların kanat çırpışlarını ve denizin kumların arasından sızan serinliğini hissederek, zamanın onlara hediye ettiği anları düşünüyordu.

Gözleri tekrar mavi gökyüzüne daldı. Kuşların kanat çırpımlarıyla oluşan hafif bir rüzgâr, penceresinden içeri sızarak yüzüne dokundu. Gözlerindeki melankoliyi yansıtan yaşlı adam, solgun dudaklarını titreyen bir nefesle açtı. Bir an için ailesi, zihninde bulanık bir tablo gibi belirdi. "Gereğinden çok uzun yaşadım ve herkesi kaybettim," dedi kendi kendine. Artık ölümünün yaklaştığını hissediyordu.

Yaşlı adam, hayatın anlamını ararken kendini yeniden keşfetmişti. Kalan zamanında her anı daha derinden yaşayacak, doğanın büyüsunü gözlerinde canlandıracaktı. Yaşlılığın getirdiği kırılma, içindeki coşkuyu hiçbir zaman söndüremeyecekti.

Yaşlı adam, hayatının son baharında, gerçek anlamı bulmuş bir şekilde, var olmanın ışığını yansıtmaya kararlıydı. Yaşlı adam, bir sabah güneşin doğuşunu izlerken masasının başına oturdu. Eski bir defteri açtı ve öyküsünü yazmaya başladı. YABAN KAZI. Kelimeler, satırlara döküldükçe yaşlı adamın iç dünyası da aydınlandı.

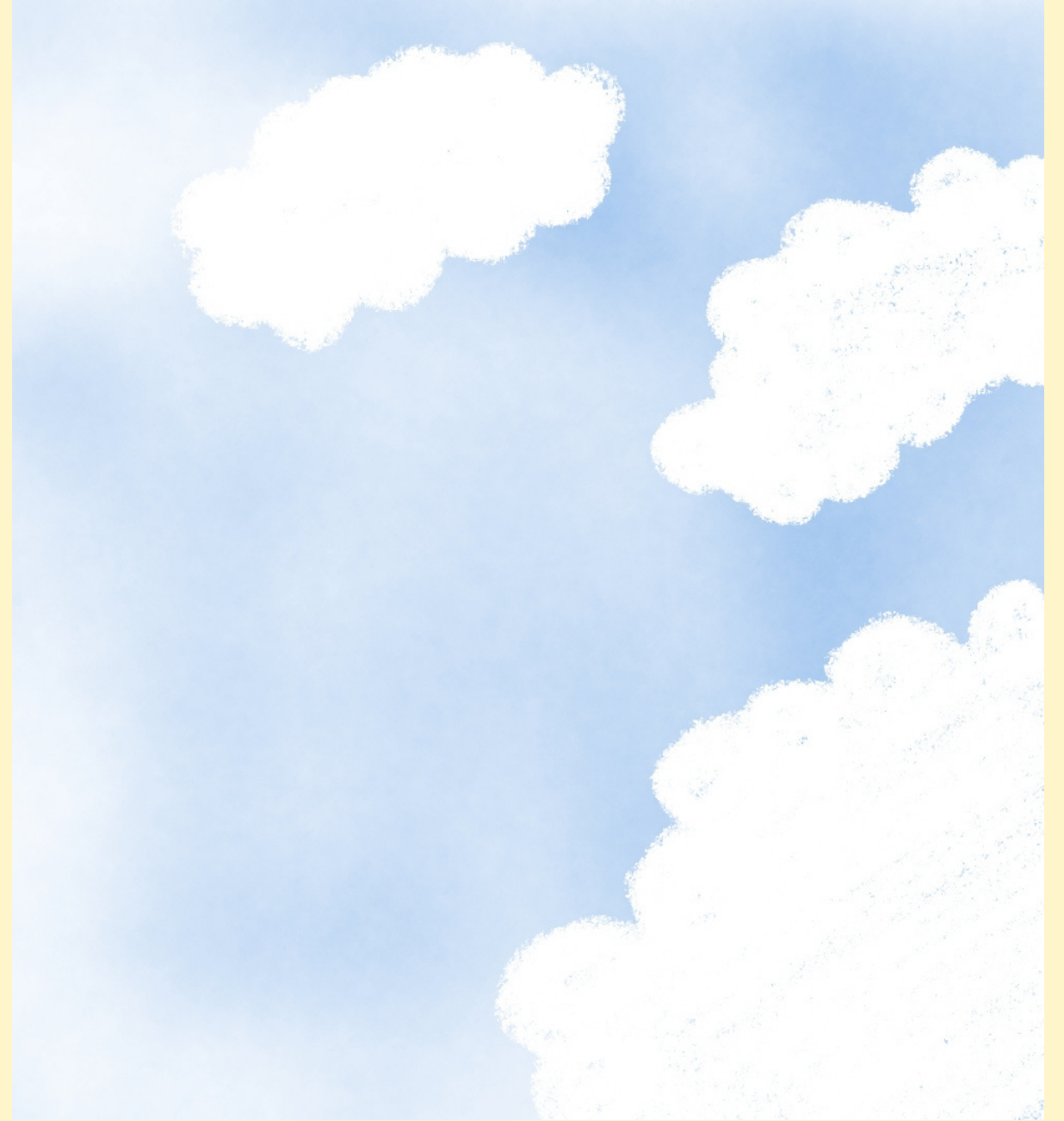
"Yüzyıllar boyunca sessizliğe gömülmüş uzak bir köyde, adı İshak olan yaşlı bir adam içine dönük bir hayat sürüyordu. Köye sadece patika yollarla ulaşımın olması köyü dış dünyaya kapalı tutuyor, İshak'ı yalnızlığa mahkûm ediyordu. Ancak, yılların yalnızlığına alışmış İshak'ın yüreğinde, güz aylarında soğuk iklimlerden göç eden yaban kazlarına karşı özel bir sevgi filizlenmişti. Onlar, İshak'ın sessiz bahçesine konar, yıldızlı gecelerde onunla vakit geçirir ve yalnız adamın içine umut tohumları serperlerdi.

Bir güz akşamı, İshak bahçesinde dolaşırken gözleri, uçamaz hâle gelmiş bir yaban kazına ilişti. Yanına yaklaştığında yaralanmış kanadının kırık olduğunu fark etti. Bu aciz yaratığı o hâlde görünce, İshak'ın yüreğinde bir acıma duygusu uyandı. Adımlarını hızlandırarak yaralı yaban kazının yanına gitti. Titreyen elleriyle onu kucakladı ve özenle evine taşıdı. İshak, yaban kazını sıcak bir yerde konaklatıp dikkatlice yaralarını temizledi. Kanadını sardı, büyük bir çaba sarf ederek onu hayata döndürdü. İshak'ın gösterdiği sevgi ve özveriyle, yaban kazı adeta yeniden doğdu. İshak, ona Rüzgâr adını verdi. Rüzgâr, İshak'ın sıcak yuvasında özgürce dolaşmaya başladı. İshak ve Rüzgâr arasında zamanla derin bir bağ oluştu. İshak, Rüzgâr' a bir baba şefkatiyle baktı, ona yemekler sundu ve onunla sohbet etti. Her akşam, çayını yudumlarken ona hayatın gizemlerini anlattı, karşılıklı dertleştiler. Rüzgâr, İshak'ın yalnızlık duygusunu hafifletti ve ona umut ışığı oldu. İshak, Rüzgâr'a güvendi, onun sadık dostluğuna sığındı, Rüzgâr da İshak'ı anlamış gibi, hislerini paylaştı. Ancak, mevsimlerin döngüsüne boyun eğmek zorunda olan Rüzgâr' ın içindeki doğal güdüler, onu yaz mevsiminin sıcak günlerinde doğal yaşam alanına geri çağırırdı. İshak bir sabah uyandığında Rüzgâr' ı yanında bulamadı. İshak'ın yüreği bir anlığına burkuldu, gözlerinde hüznü bir ifade belirdi. Derin bir nefes alıp kendini toparladı. Rüzgâr, doğaya dönüşünü gerçekleştirmişti.

İshak, Rüzgâr' ın ayrılığından dolayı bir süre üzüntü yaşadı, ancak aynı zamanda minnettarlık da duydu. Rüzgâr, ona kısa bir süreliğine de olsa mutluluk ve umut getirmişti.

İshak, Rüzgâr' ın anısıyla yaşamaya devam etti. Her güz mevsimi geldiğinde, yeni yaban kazları gelir ve İshak onlara yüreğini açardı. Onların kanat çırpışları, İshak'ın yüzünde tebessümlere dönüşürdü. Yaban kazları, İshak'ın evine renk ve neşe getirirken, ona hâlâ umut ve mutluluk sunarlardı. Böylece, İshak'ın öyküsü her sonbaharda yeniden başlar. İshak'ın evi, yalnız bir yaşlı adamın sığınağı olmaktan çıkar ve yaban kazlarının sevgiyle dolu bir yuvası hâline gelir. İshak, yaşlılık ve yalnızlıkla mücadele ederken doğanın sunduğu küçük mucizeleri keşfeder. Onun gözlerinde parıldayan umut ve sevgi, köydeki herkesin kalbine de sıçrar. İshak'ın hikâyesi, insanların doğayla uyum içinde yaşayabileceğini, hayvanlara şefkat duymanın ne kadar değerli olduğunu gösterir. Yaban kazları da İshak'ın yalnızlığına dokunan sevgileriyle, insanlara doğanın büyümlü armağanlarını hatırlatır."

Bir sonbahar akşamında kendi yaşam yolculuğunun izlerini taşıyan öyküsünü tamamladığında, yaşlı adamın yüzünde tuhaf bir memnuniyet ifadesi belirdi. Yaşlı adam, öyküsünü yazdığı defteri kapatıp masasının üzerine koydu. Gökyüzü maviden turuncuya doğru renk değiştirirken, içindeki huzuru hissetti. Yavaşça başını çevirdi ve komşusunun bahçesindeki çiçeklere son kez baktı. Gözü yaban kazlarını aradı. Yaşlı adam, sesi titreyerek, "Ne kadar da masum ve güzeller," diye mırıldandı.

ÇIZGI

GÜLSE TUNÇER

Heybet Akdoğan

Sanatta İmge

Sanatta imge duyularımızın bilinçteki izlenimlerinin yansımasıdır. İmge zihnimize gerçekleşmesine özlem duyulan şeyler, bir uyarıcı söz konusu olmaksızın bilincimizde beliren nesnelere, hayaller, imajlar ve olaylar bütünüdür.

Duyularımız kendi yapımıza göre soyut ve somut bir şekilde iç ve dış dünyamızda olan her şeyi algırlar. Algıladığımız her şey duyularımızla birlikte, bilincimiz aracılığıyla belleğe aktarılır. Böylelikle belleğimizde oluşan izler, algılanan tüm şeylerin aynısı değildir. Az veya çok ona en yakın olan; aslının yerini alan imgelerdir.

Belleğimizdeki imgeler içten ve dıştan gelen uyarılarla harekete geçer ve bellekte iz oluşturan şeyleri çağrışımlarla dile getirirler.

İmgeler varoluş tarihimizle eş zamanlıdır. Sanatın ilkel insanlığımızın korkularından türediğini söylediğini söylemek yanlış olmaz. İlk insanlar doğa olaylarını ve doğal afetlerin anlamını çözmede zorlanmışlardır. İlk insanlığımızın bu tehlikeler karşısında vereceği tepkiler korkma, ürkme ve muazzam olarak gördüğü güçlere karşı hayranlık duyma biçiminde olmuştur.

Doğayla arasına mesafe koymamış insanoğlu ilkel tapınma sürecinde doğayı kontrol etmek için ilk önce onu taklit etmeyi denemiştir. Daha sonra doğayı kendisine uygun hâle getirme düşüncesiyle büyü olgusunu ortaya çıkarmıştır. Görünmez doğaüstü varlıkları görünür kılmak ve sunacağı kurbanları doğrudan onunla paylaşmak için put yapımına ihtiyaç duymuştur. Kabilenin en çok saygı gören üyesi tarafından yapılan totemler basit bir varlığı değil, görünmez üstün varlığın temsili imgesiydi. Bu imgeyi ilkel insanlığımız ağaca taşta kazıyarak, kaya üzerine resmederek, tören ve danslar esnasında yüzlerini üstün gördüğü varlığı memnun edecek şekilde boyayarak, dans ederek yaparlardı. İlkel insanlığımızın tüm bu eylem ve davranışları günümüz sanatının kökleridir. Birçok sanat araştırmacısı ilkel insanlığın ortaya çıkardığı büyüün, sanatın başlangıcı olduğunu iddia ederler. Büyü ve tapınma eylemlerinde sanatı önemli bir olgu durumuna getiren ve çağlar boyunca önemli kılan bu ayinlerde kullanılan imgelerdir. Örneğin hemen her kültürde yaygın olarak görülen imgeler kedigiller ailesidir. Güney Amerika'da jaguar ve puma, Asya'da kaplan, Afrika'da Aslan olarak evrimleşen bu hayvan, gücü sayesinde hem korkulan hem de saygı duyulan doğaüstü bir konuma yerleşmiştir.

Aslan imgesi hemen her kültürde yaygın bir biçimde karşımıza çıkıyor. Aslan imgesinin ilkel insanlarca taklit edilmesi ve resminin yapılması, ilkel insanlığımızın aslanın gücüne ulaşmak istediğinin dışavurumudur. Aynı mantıkla gökyüzünün temsili niteliğinde olan kartalın resmi de çizilmiştir ve gökyüzünün egemenliği temsil edilmiştir.

Tarım devrimiyle birlikte yerleşik yaşamı başlatan, kentler kuran insanlığımız bu hayvanların betimlemelerini şehrin surlarla çevrili giriş kapılarında, tapınak ve meydanlarda koruyucu unsur olarak resmetmişlerdir. Bu bakımdan Yunan tanrısı Zeus'un atribütlerinden birinin kartal olması tesadüf değildir.

Günümüzde anlamı ve işlevi bakımından anlaşılmalı çalışan mitolojik varlıklar bazen doğa dışı fiziksel özellikleriyle de eski medeniyet sanatlarında sfenks ve griffon gibi adlandırmalarla da karşımıza çıkıyorlar.

Uygarlığın geliştiği, yazının kullanılmaya başlandığı, daha karmaşık sosyal sistemlerin doğduğu çağlarda sanatın soyut temsil gücünü daha etkin görüyoruz. Antik mirası bakımından Mısır bu konuda bizlere daha fazla örnekler sunuyor. Mısır'daki ölü mumyaları önemli örneklerdir.

Tarihsel süreç içerisinde ilkelden modern bütün toplumlara kadar imgenin işlevi değişen şartlara göre farklılaşsa da imgenin varlığı ve temsil gücü günümüze kadar kendini korumuştur. Ancak küreselleşmeyle birlikte neoliberal politikaların dünyada yaygınlık kazanması, iletişim araçlarının gelişmesi; kültürler arası farklılıkları giderek azaltarak ortak beğenileri ve davranışları toplumlarda hâkim kıldı. Yeni sistem tarafından toplumdaki doğal ve tarihi imajlar yerini temsiliyete bırakıp, sistem tarafından yaratılan imaj ve modeller kitlelere ideal olarak lanse edildi. Ama sevinerek belirtmemiz gereken bir husus; kapitalist sistemin toplumdaki imgenin kadim köklerini henüz yok etmediğidir. İnsanlığın arayışı ve derin kökleri sanattaki imgelerin orijinalliğini canlı tutmaya devam ediyor. Bilincimizin sürekli arayış içinde olması ve bizlerin arayış tutkusunu köklerimizden inerek sürdürmemiz, tarihten günümüze gördüğümüz ve şahit olduğumuz hemen her şeyde imgelerin yeniden yaratılmasına katkı sağlıyor. İmgeler insanlık sürecimizin başından beri var olan bir olgudur. İnsanın ilk kez gördüğü şeyi ikinci deneyimlemesinde hatırlaması, imgesel çağrışımların bir sonucudur.

İmgeler insanlar için yaratıcı olmanın ilk basamağıdır. Zihnimize ürettiğimiz imgeler, her an kullanılmak için belleğimizde depolanır. Özellikle sanatçılar için imgeler sanat eserlerinin yaratılmasında ilk koşuldur. Bu nedenle sanata imgelerin temsili diyebiliriz.

Doğal olarak geçmişin sanatının anlaşılması için imgelerin çözümlenmesi bir zorunluluktur. Bu bağlamda ister geçmişin sanatı ister şimdinin sanatında sanatsal eserler imge ile yaşatılır. Çünkü sanatta varlığın kendisi imge ile hayat bulur. Yüzyıllar boyunca tarihi kişilerin resimleri, heykelleri ve anıtları bu gayeyle yapılagelmiştir. Varlığın kaybolması bir anlamda zihnindeki imgenin kaybolması demek olduğu için tarihte yapılan çizim ve anıt eserleri bu yüzden oldukça öğreticidir.

İmge aynı zamanda modern çağımızın sanattaki iletişim dilidir. Sanatta yer alan imgelerle kültürümüzü, çevremizi algılama ve anlama gücümüz artar. Toplumsal kültürel yapıyı anlamamıza yardımcı olan imgeler, bir toplumun görsel yapısını tarif etmekle birlikte, o toplumun politik, ekonomik ve kimlikel yapısı hakkında da sanata yansiyarak bilgiler sunar. Bilinçteki izlenimlerimizin yansımaları olan imgeler, içinde bulunduğumuz hayatı yorumlayan sanatın her alanında bir tercüman niteliğindedir.

Hangi çağda yaşanırsa yaşansın sanat imgenin aktarımında en önemli araçtır.

ÇIZGI

GÜLSE TUNÇER

Veysel Başer

Çoban Lazım

"Aslı yok yaylasında bin beş yüz koyunum var benim!.."

Gülmece de olsa böyle atma ve sallama becerim (!) yoktur. Yaylamızın aslı var da o kadar koyunum yok. Ha, isteseydim bin beş yüz koyunum olur muydu? Bal gibi olurdu. Geçerdi bile. Öyle fazla mal mülk edinme hırsı bulunmaz bende. Yeteri kadar olması yeter bana. Yüze yakın koyunla, üç inekten fazlasını satarım. Düzgün olatıp, koç katımının zamanını iyi ayarladığım için döle yatkın seksen küsur koyunun neredeyse dörtte biri çift kuzular. Ara sıra, ineklerimizden de koyunlara özenenler olur. Ben şuna inandım. Hayvanına bir adım yaklaşırsan hayvanın sana iki adım yaklaşıyor.

Hayvancılıkta; hayvan otlatacak meran varsa, kışlık otun, samanın, kendinden yemin olursa ve bunlardan da önemlisi hayvanlarını özünden bir parça sayarak çobanlık yaparsan iyi para kazanırsın. Hazır yemlerle hayvancılık yaptığında ise, yem fabrikalarına çalışmış olursun. Hayvanlarıma yapay yem yedirmedim için yem fabrikalarıyla satıcılarına zırnık koklatmam. Hayvancılık, ailecek yapılacak bir iştir. Ona buna para akıtırsan iki yakan bir araya zor gelir. Ota, samana, yeme ve çobana para vermediğim için hayvancılıktan bir senede kazandığım para iki sene yeter bize.

Mal, süt, peynir, yün ve yapağı satış kazancımın yanında Bağ-kur'dan da emekliyim. Bankada da bir miktar paramız var. Onun getirisini Çakır Emine'ne veririm. "Faiz haramdır" diye el sürmezlikten değil, kadının da yastığının altında parası olmalı. Bayramlarda, seyranlarda ve okula gidişlerinde torunlarının, yeğenlerinin, konu komşu çocuklarının ellerine, sol elinin haberi olmadan para sıkıştırması lazım. "En büyük asker bizim asker!" coşkusuyla yaylaya veda ziyaretine gelen köyümüzün asker adaylarıyla arkadaşlarını yedirip içirmenin dışında, vatani bekleyecek evlatların ceplerine "selametlik parası" koyması gerekir. Çakır Emine'm, gönlünden kopan parayla gönülleri okşarken ben mal mal bakar mıyım? Ah! Bazen maldan bile veririm. Geçen yaz, köyümüzden askere giden iki gençle altı arkadaşı merada koyun olatırken buldular beni.

Biraz yarenlik ettikten sonra asker adaylarına, bana ait olanlarından birer kuzu ayırmalarını söyledim. Onlar kabul etmek istemediler ama arkadaşları dururlar mı hiç?..

Çoban Lazım'dan iki kıl koparacak olmanın coşkusuyla aç kurtlar gibi daldılar sürüye. Seçtikleri kuzuları geldikleri minibüsün içine koydular.

Çakır Emine'm, dini bayramlarda; gelinler ve damatlar dahil evlatlarına da çam sakızı çoban armağanı bir şeyler sunarken ben hiç oralı olmam. Onların bana getirdiği hediyelere ise asla hayır demem... Hele üst başa yönelik hediyelere bayılırım. Eskiden, yamalı pantolon, ceketle gezmeyi önemsemezken, sekiz-on yıldan bu yana pek afili giyinir oldum. Sürüyü olatmaya götürürken bile üstümdekileri görenler, hayvana değil de düğüne gittiğimi sanırlar.

Buradaki oğlumun evi damı ayrı. Tarla tokat işlerinin yanı sıra hayvancılık da yapar. Elli kadar koyunu ile on baş ineği var. Koyunlarını ben olatırım. Yayladaki öbür iki komşunun toplam altmış kadar koyunu da benim sürüme katılır. Oğlumdan olduğu gibi onlardan da çobanlık parası almam. Bunun karşılığında, ot biçme, kurutma ve samanımın samanlığa taşınması dahil harman işimi onlar yapar.

Köyde ve yaylada, tarla, çayır ve bahçe olarak yüz elli dönüm kadar arazim var. Bunun yarıdan fazlasının mahsulü oğluma ait. Kalan kısmın ürünü ise ortak. Benim işim hayvancılık. Ne çift sürer ne de harman işiyle uğraşırım. Zaten oldum olası harman işini sevmem. Sanırım dört-beş yaşlarındaydım. Çocukluğumdan kalan anılarımın en önde geleni budur. Sıcak bir yaz günüydü. Ekin tınazını savuranlar gölgeye geçmişlerdi. Ben de özenmiş olmalıyım ki gidip küçük yabayı alarak harman savurmak istedim. Çocukken de bayağı kuvvetliymişim ki saman ve buğday mahsulü deneleri epey havaya fırlattım. Her halde iyi savurma yaptım diye avanak avanak bakarken, açık ağızım ve burnum samanla, buğday deneleriyle doluverdi.

Gözlerime bırakın harman tozunu, mertekler girdi sanki. Kim bilir, öksürecekken yutkunmuşum ki, kusturarak epey bir samanla buğday denesi çıkardılar ağızımdan. Gözlerim yıkandı. Ağlaya ağlaya helak olmuştum. Bolca saman yutmamdan olsa gerek, harman yerine çobanlığı tercih ettim hep...

Boyum bir seksen beş. Kilom da seksen beş. Öyle göbek möbek aramayın bende. Taş gibi olduğum söylenir. Platin rengindeki saçlarım kirpi dikenini andırır. En arkadaki bir dişim dışında diğerleri yerli yerindedir. Sadece ikisinde dolgu var. Dişlerimin sağlam kalışını bol çamsakızı çiğnemeye bağlıyorum. Genç karaçam ağaçlarının yaralı yerlerinden çıkıp, yuvarlak altın bir küpe gibi görünen o sakızların suyu var ya, dünyanın en iyi penisilindir bana göre. Şeker, tansiyon, kolesterol gibi zamane hastalıkları nedir bilmem. Görenler, kırk beş elli yaşlarında sanır beni. Geçen kurban bayramında çoluk çocuk ziyaretimize gelen büyük oğlum, "Hayat sana torpil geçiyor," diyerek kiskandı genç ve dinç olmamı. Kırk üç yaşında olmasına rağmen benden yaşlı görünüyor. Kafasının tepesi de aynalık. Yirmi senesi okumakla geçti garibimin. Hastasının derdine deva bulması ayrı bir dert. Hele insanoğluyla uğraşmak başlı başına bir mesele. Hayvanlarım bana hiç dert yüklemiyor. İnsan kaynaklı ufak tefek derdimi tasamı tez zamanda bir güzel unutturuyorlar. Genç ve dinç kalışımda, hayvanlarımın katkısı var. Asıl emeği olan kim dersiniz göğsümü gererek; Çakır Emine'm derim.

Kendime iyi baktığım gibi, Çakır Emine'm de el üstünde tutar beni. Allah sizi inandırсын, farkında olmadan boynuma asılı kalmış her hakkı öderim de Çakır Emine'min hakkını ebedi ödeyemem. Dünya tatlısı bir kadındır çakır gözlüm. Kuşkusuz Allah bilir de insan kendisinin cennetlik mi yoksa cehennemlik mi olduğunu az çok tahmin eder. Kendimden daha çok Çakır Emine'min cennetlik olduğuna inanırım. Kıyamet sonrası cennete vardığımda, Çakır Emine'min hurim olmasını talep ederim. "Başka Huri mi yok?" deseler de yine çakır gözlümden vazgeçmem. "Olmaz, kısmetine düşenle huri ile yetineceksin," dediklerinde, "O zaman, hasretiyle yanmam için cehenneme yollayın beni," derim.

"Çakır Emine'm hurim olmak istemezse..." diye bir ihtimali aklımın ucundan bile geçirmem. Çakır'ımın, bu dünyada benimle yaşadığı mutluluğu öteki dünyada da yaşayacağına kesin eminim de ondan...

Eli çabuk bir kadındır Çakır Emine'm. On kişilik bir misafir geldiğinde, yarım saat içinde düzer sofrayı. Hele ayda bir bana özel sofraya hazırlamasına bayılırım. O gece Çakır Emine'm türkü çığırmaya başladığında var ya, aheste içsem de üç beş kadeh rakıyı nasıl götürdüğümü anlayamam. Çakır Emine'min pek güzeldir sesi. Türkü çığırırken derin bir sessizliğe bürünür yayla. Özledikleri çakır gözlümün tatlı sesini duyan yaylalılar, koyun, kuzu, kedi, köpek, kurt, kuş mayışır kalır. Aynen benim gibi...

Namazında niyazında bir kadın olmasına rağmen, ayda bir içki içme zevkime bir yandan ortak olur Çakır Emine'm. Ağzına içki sürmez. Empati denen işte bu olguyu hiç yakınmadan uygular. Gelin görün ki, yayladaki oğlumla köydeki kızım, ayda bir yaptığım bu keyfi çok görüyorlarmış meğer. Geçen güz; "Babamız seni kırmaz, söyle de içki içmesin. Daha fazla günaha girmesin. Artık namazında niyazında olsun. Birlikte hacca gidin," demişler analarına.

"Sizin bu dediklerinizi duyan da babanızın her akşam içtiğini sanır. Adam, ayda bir üç dört kadeh rakıyla nefsinin körletiyor! Bunun lafı bile olmaz! Sizlerin zoruyla hacca gitmeyiz biz. Gönlümüzden koparsa gideriz. Eve geldiğinizde, kapağını bile açmadığınız Kuran mealini hatim edercesine okudu babanız. Bana da okumayı aşıladı. Siz kendi imanıza bakın!"

İşte böyle diyerek ağızlarının payını vermiş Çakır Emine'm. Bunları kızımdan duydum. Çakır gözlüm, bu konudan hiç söz etmedi. "Senin için, şunun için şöyle şöyle dedim," gibi yaranmacı davranışlarda bulunmaz. Sırcıdır. Bu konuşmalardan bir ay sonra köye indiğimde, durduk yerde özür dileyen kızımdan duymamış olsaydım ebedi habersiz kalacaktım bunlardan.

İki evladımın analarına böyle demeleri hem öfkemi kabarttı hem de düşündürdü beni. Beynamaz yerine konmam canımı sıktı. Bir defa, iki cuma namazını aksatsam bile üçüncüyü, kar kış da olsa köye iner kılarım. Bayram namazlarını hiç aksatmam. Aklanıp paklanmış olduğum gecenin sabahında mutlaka namaza dururum. Demek istediğim şu ki, haftada bir iki kez sabah namazını derin bir huşu içinde eda ederim. Dolayısıyla beynamaz sayılmam...

Canımı sıkan ikinci konu da ayda bir de olsa rakı içiyor olmam. Belki benim yaşımdaykiler içmiyor olabilir ama köyde epey içki içen var. "Yaşını başını almış hâlâ içki içiyor," diye konuşuluyor ki, kızla oğlan bundan gocunmuşlar besbelli.

İçki baskısına maruz kaldım ya, inadına içesim geldi. "Ayda bir değil, üçe çıkar şunu." diye söylendim içimden. Gerçekten, ayda iki-üç kere içeyim diye bir isteğim olmamasına rağmen işte bu baskı böyle dedirtti bana. "Sıkça içersen içki içmiş olurum. Ayda bir içersen keyif yapmış sayılırım," dedim yine kendi kendime.

"Ananız gereken cevabı vermiş. Benim başka bir şey dememe gerek yok," dedim kızıma.

Abdest alıp ayrıldım kızımın evinden. Caminin önüne vardığımda, baya bir ihtiyar takımını içeride vaaz dinleyecekleri yerde avluda lak lak ederlerken buldum. Selam verip selamlarını aldım. Benim emsal Sarı Emin, ilkokuldayken bana Çoban Lazım diye takılıp dayağımı yiyenlerden birisiydi, "Hac için talepte bulundum. Sen de bulun. Kura çıkarsa ailecek birlikte gideriz," deyince tepem iyice atıverdi.

"Ben sürüme çobanlık yaparım. Hacca gittiğinizde, Fellah bir çoban bulun kendinize." deyip camiye girdim.

O gün, ben mi Cuma namazını kıldım yoksa namaz mı beni kıldı anlamadım.

Köydeki kızımın kaynatası ve kaynanası üç yıl önce hacca gidip geldiler. Oğlumun kayınpederi ve kaynanası da hac başvuru yapacaklarmış. Haliyle kızımın oğlum da özenmiş olmalılar ki bizim de hacı olmamızı istiyorlar. Köy yerinde hacılara ayrı bir saygı gösterilir. İki evladımın, ana ve babalarının da hacı olmasını istemeleri olağan bir evlat özlemi geldi bana. Çakır'ıma söyledim bu düşüncemi.

"Eloğlu hacca gidip geliyor. Biz niye onlardan geri kalalım zoruyla hacca gideceksek hiç gitmeyelim daha iyi."

Çakır Emine'min gerçekçi ve düşündürücü yanıtına katıla katıla gülmek yakışırdı. Ben de onu yaptım haliyle. Ben gülünce çakır gözlüm gülmez olur mu hiç? Hem de yumurta göbeğini oynattırdı bir güzel...

Genç ve dinç kalmama, Çakır Emine'min iyi bakmasının yanında her yönden manevi desteğinin de rolü çok büyüktür. Dırdır zızzır bilmediği için başımın etleri yerli yerindedir. Olduğu kadarıyla yetinmesini bilir çakır gözlüm. Pişirdiği parmak yaladır, diktiği giyilir. Giydiğini yakıştırır. Böyle bir kadının cennette hurisi olmasını hangi erkek istemez?...Onun için, cennetten kovulacağımı bilsem bile kimseye yâr etmem Çakır'ımı...Cennette, kötü huylar çıkar can çıkmazmış. Çakır Emine'mi hurim yapana kadar bir huyumu saklarım ben...

Öyküm devam edecek.

Mülazım. Namı diğer Çoban Lazım.

Filler Ölüme Yalnız Gider

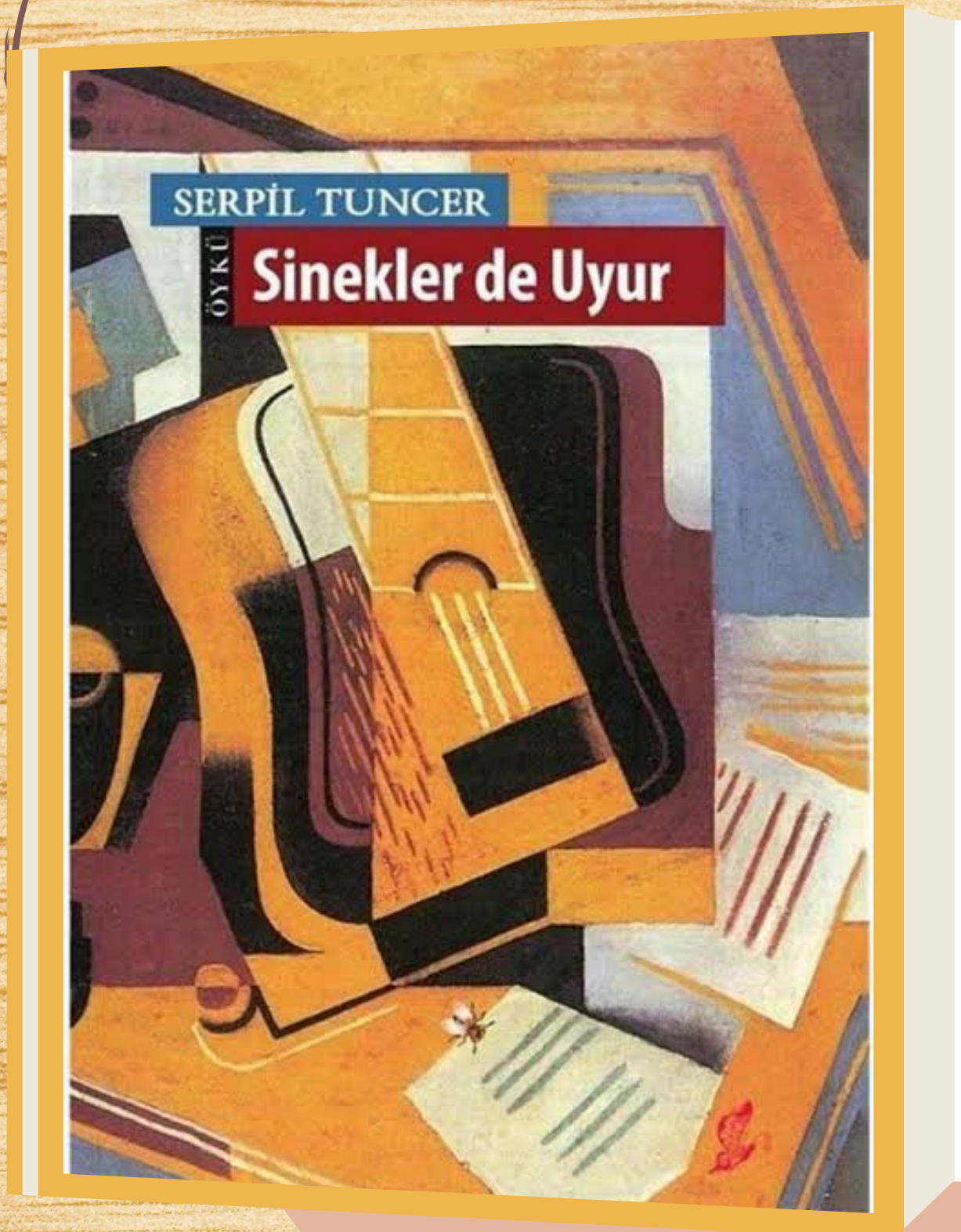

Hikayelerimiz ne zaman başlar, ne zaman biter? Doğduğumuzda mı, yaşarken mi yoksa öldükten sonra mı? Filler Ölüme Yalnız Gider, başlangıcına ve bitimine sınır konmamış hikâyelerden oluşuyor. Kulaklarımıza gelen sesler kâh toprak altından kâh farazi âlemden kâh gerçek dünyadan gelmekte. Her biri bize dair sayısız detayı fısıldamakta; unutmayalım, önemseyelim diye!

Ölümden dönen bir genç kız, ölüme koşan bir kadınla yan yana... Sevenler, ayrılanlar, kavuşanlar, birbirini özleyenler, hüznler, sevinçler, hayal kırıklıkları, umutlar; yine yan yana, yine iç içe... Tıpkı hayatın kendisi gibi her şey ve herkes bir arada... Delice bir coşkuyla akıp duran hayat olanca görkemi ve albenisi ile sarar sarmalar bizi. Bir taraftan da bir yerlere, bir şeylere hazırlar. Filler Ölüme Yalnız Gider 'de işte bu hazırlığın ve coşkulu akışın ayrıntılarıyla örülü hikâyeleri anlatılıyor. Durup düşünmek ya da hikayelerin müthiş seyrine dalmak ise birer tercihten ibaret!

Sinekler de Uyur

Bu kitabın merkezi imgesi aşktır. Bu duygunun bir yönü, yol ayrımında kalınan aşk hallerine baktığı gibi bir diğer yönü tutkulu bir birlikteliğe, bir başka yönü de karşılıksız kalmış aşk kirginlarına öyküden bir pencere açıyor. Serpil Tuncer'in öykülerinde tartıştığı aşk, kadınların duygusal açmazlarını merkezde tutarak bir hayal atmosferi içinde şekilleniyor.

Yazar kendine özgü anlatımı, etkili vurguları, sarsıcı final cümleleri, duygunun gelgitlerini yansıtmadaki başarısıyla bir dünya kuruyor. Bu dünyaya yazar kendi özgün çizgisini çekiyor. Okurlarına soyutla somut arasındaki dengede estetik çitası yüksek, farklı bir anlatım sunuyor.

Kendi hayat algılarından ve düş dünyalarından parçalar bulabilecekleri öyküler bekliyor okuru. Otobüste, durakta, vapurda, uçakta ve metroda... Aşk'ın bir mesele olarak sorgulandığı bu sahici öykülerin yer aldığı bu kitap okurunu bekliyor.

Geçmişten gelen varlığımıza, günümüzün penceresinden geriye dönerek ışık tutar. Bir bakıma biz onlarızdır onlar da bizler.

PLÜTON'U ÖLDÜRMEK

Serpil Tuncer

Roman

okurkitap.com